FAMILIEBLAD SPARREBOOM

Jaargang 1 aflevering 1 September 1990

gedeelte uit de Stichtingsakte

Heden, de zes en twintigste januari negentienhonderd -- negentig, verschijnt voor mij, Meester Sikke Klein, --- notaris ter standplaats Rotterdam: ----------
de Heer Meester Carlo Sparreboom, jurist, wonende te -- Rotterdam, van Wijngaardenlaan 81 (Postcode: 3078 JR), volgens zijn verklaring geboren te Rotterdam op zeven - en twintig november negentienhonderd vijf en zestig. --
De comparant verklaart een stichting op te richten, --- welke wordt geregeerd door de volgende ----------
----------S T A T U T E N ----------
NAAM, ZETEL EN DUUR; ----------
Artikel 1. ----------
De stichting is genaamd: Stichting Familiestichting --- Sparreboom. ----------
Zij heeft haar zetel te Rotterdam. ----------
De stichting is opgericht voor onbepaalde tijd. -------
DOEL. ----------
Artikel 2. ----------
1. Het doel van de stichting is: ----------
   a. het verrichten, doen verrichten en bevorderen van genealogisch onderzoek, zowel in als buiten ----- Nederland, betreffende de familie Sparreboom en - het coördineren, documenteren en publiceren van - de verkregen gegevens; ----------
   b. het localiseren, inventariseren en bekend maken - van alle zaken die voor de geschiedenis van de -- familie Sparreboom van betekenis zijn; ----------
   c. het verhinderen van het verloren gaan van de ---- zaken bedoeld onder a en b; ----------
   d. de instandhouding en de versterking van de banden tussen de leden van de familie Sparreboom; ------

2. De stichting tracht haar doel te verwezenlijken ---- door: ----------
   a. te pogen boekwerken, archiefstukken en andere --- zaken welke van belang worden geacht voor de ---- geschiedenis van de familie Sparreboom in eigen-- dom, bruikleen of anderszins te verkrijgen, als-- mede zorgen voor het beheer, de restauratie en -- het onderhoud van het door haar verworvene; -----
   b. onderzoekingen te doen instellen naar de geschiedenis van de familie Sparreboom en zo mogelijk -- van tijd tot tijd bijzonderheden dienaangaande te publiceren; ----------
   c. het zo mogelijk organiseren van regelmatig terugkerende familiebijeenkomsten; ----------
   d. en al datgene verder te verrichten, wat het ----- bestuur ter bevordering van het doel van de ----- stichting gewenst acht. ----------

Familiestichting Sparreboom
(opgericht 26 januari 1990)

Bestuur:

Voorzitter : [redacted]

Secretaris : [redacted]

Penningmeester : [redacted]

Leden: ?????

Redactie Familieblad:
[redacted]

Genealoog Jan Sparreboom
[redacted]

Alle genealogische gegevens vallen onder verantwoording van de genealoog Jan Sparreboom, tenzij anders vermeld.

Dit Familieblad is het orgaan van de Familiestichting Sparreboom en wordt gratis verstrekt aan de donateurs.

Nieuwe donateurs kunnen zich opgeven bij de secretaris en hun donatie overmaken op gironr. 2792447 t.n.v. Familiestichting Sparreboom (voor 1990 *f* 25,--) onder duidelijke vermelding van naam en adres.

VAN DE VOORZITTER

Vóór U ligt het eerste exemplaar van het blad waarvan ik hoop en vertrouw dat het voortaan het huisorgaan zal worden van onze familiestichting Sparreboom.

De belangstelling voor en het onderzoek naar de oorsprong van onze Nederlandse geslachten, hun afkomst en geschiedenis, is groot en algemeen, en allerwege verdiepen amateur-genealogen zich met grote opoffering van vrije tijd en soms ook geld in het zoeken naar antwoord op de vragen: wat is mijn achtergrond, wie en wat waren mijn voorouders, waar en hoe woonden zij, hoe voorzagen zij in het levensonderhoud van hen voor wie zij verantwoordelijk waren en van wie zij - hopelijk - hielden?
De vraag dringt zich op hoe dat komt. Hebben we door de steeds voortschrijdende mechanisering van ons leven in de bijna voorbije eeuw teveel waardemeters voor het begrip "eigen persoonlijkheid" moeten inleveren? Richten wij ons daarom tot de eenvoudigste vorm van historie: die van de eigen familie, al dan niet in de context van de eigen streek? Of heeft de belangstelling voor ons voorgeslacht altijd al bestaan en krijgt ze door een grotere hoeveelheid ons toegemeten vrije tijd eerst thans de gelegenheid zich te manifesteren?
Wat de reden ook zij: uit het feit dat zoveel vaak zeer enthousiaste personen met de familienaam Sparreboom bereid zijn onze stichting te steunen en mede daardoor verder onderzoek naar de familiegeschiedenis mogelijk te maken, mag geconcludeerd worden dat voor de stichting en haar periodiek toekomst is.
De manier waarop de stichting is ontstaan, onderscheidt zich slechts weinig van die van andere familieverenigingen. Het lijkt mij onnodig hier melding te maken van de werkzaamheden van de bestuursleden. Zij allen zijn intensief bezig geweest met de voorbereiding van de eerste familiedag en de eerste uitgave van ons familieblad. Eén uitzondering wil ik maken. Zonder de jarenlange en grote inzet van onze genealoog Jan Sparreboom en zijn echtgenote Miep zou de "Stichting Familie Sparreboom" niet zijn ontstaan en de eerste uitgave van dit blad niet zijn verschenen. Hulde!

VAN HET SECRETARIAAT.

Bij het ter perse gaan van dit blad hadden 131 personen zich aangemeld als begunstiger van onze Familiestichting.
Opvallend en verheugend is, dat de binnengekomen reacties uit geheel Nederland afkomstig zijn en niet alleen uit de provincie Zuid-Holland, waar thans verreweg de meeste Sparrebomen woonachtig zijn.
Het bestuur stelt het ook zeer op prijs dat veel respons is gekomen van in het buitenland wonende Sparrebomen. Het is nadrukkelijk onze bedoeling, ook hen zoveel mogelijk te betrekken bij de activiteiten van de Familiestichting. Momenteel telt de stichting behalve in Nederland begunstigers in onder meer de Verenigde Staten van Amerika, Canada, Spanje, Australië en Papua-Nieuw Guinea. Het aantal adressen van Sparrebomen waarover de stichting op dit moment, voor een groot deel dankzij de medewerking van donateurs, beschikt, bedraagt 390.
Wanneer men dit getal vergelijkt met het aantal donateurs moet worden opgemerkt dat dit laatste aantal geenszins teleurstellend is, maar aan de andere kant dat nog een (te) grote hoeveelheid Sparrebomen resteert, die zich niet heeft opgegeven.
Wij hebben de indruk dat velen aarzelingen hebben i.v.m. de hoogte van de te betalen contributie. Wij kunnen diegenen echter verzekeren, dat de voor 1990 gevraagde bijdrage van *f* 25,-- beslist niet te hoog is in vergelijking met het bedrag dat andere familieorganisaties vragen. Juist in de aanloopperiode staat een stichting als de onze voor hoge kosten. Te denken is bijvoorbeeld aan de kosten voor de notariële stichtingsakte en voor de registratie van het familiewapen, alsmede aan porto- en copieerkosten.

In één van de volgende edities van het familieblad zal een volledige financiële verantwoording verschijnen.
Het bestuur roept allen die zich bij de stichting hebben aangesloten op om degenen die dat nog niet hebben gedaan, enthousiast te maken. Onze familiestichting staat overigens niet alleen open voor personen die de naam Sparreboom als achternaam dragen, doch voor allen die op enigerlei wijze verwant zijn aan de familie of anderszins belangstelling hebben.
Een ieder die zich wil opgeven als donateur kan zich aanmelden bij de secretaris:

Ook voor allerhande vragen m.b.t. de stichting kunt u bij hem terecht.

VAN DE REDACTIE.

Als de eerste aflevering van ons Familieblad gereed ligt om op de reünie uitgedeeld te worden, dan zal ik wel even opgelucht zuchten. Ik had in de laatste maanden zo af en toe 't gevoel of we een zwaar, verroest rad in beweging moesten zetten. We waren nog maar met zo weinigen en hadden dus alleen een klein beetje smerende ideeënolie, maar wel veel enthousiasme. Knarsend kwam het rad toch in beweging, langzaam, maar als velen van onze Sparreboomleden willen helpen, dan zal 't rad spoedig soepel draaien!

Hoe kunt u zoal helpen? Met het aandragen van materiaal bijvoorbeeld. Er is stof te vinden bij onze huidige generaties en in het verleden. Zo zullen aankondigingen van geboorte, huwelijk, overlijden in ons blad opgenomen kunnen worden. Aan jubilea, belangrijke diploma-uitreikingen, gouden bruiloften en andere evenementen kan aandacht besteed worden. Zijn er Sparrebomen die publiceren, of andere prestaties leveren die vermeld worden in de pers, b.v. op sport- of kunstgebied? Enkele voorbeelden vindt u onderaan deze oproep. Foto's (in zwart-wit) kunnen de mededelingen "verrijken".
Natuurlijk zijn we evenzeer in het verleden geïnteresseerd. Verhalen over vroeger, waarin één of meer Sparrebomen centraal staan, in huiselijke kring of op hun werk, zijn daarvoor welkom. Die verhalen kunnen in de vorm van aantekeningen, als ruwe schets, als uitgewerkt verhaal, op papier of cassettebandje, voorzien van foto's (of goede kopieën, kopieën van aankondigingen, trouwboekjes enz. aan de redactie opgestuurd worden (voldoende gefrankeerd!).

Hebt u commentaar of wilt u een artikel aanvullen? Hebt u zelf nog meer ideeën? Wilt u zelf meewerken aan de redactie van dit familieblad? U hebt al gemerkt dat er heel wat mogelijkheden zijn voor een boeiend periodiek, waar alle leden met spanning naar zullen uitkijken! Alle suggesties, maar vooral ook creatieve reacties zijn welkom!

Tenslotte: deze eerste aflevering zal aan alle "reünisten" worden uitgereikt. De volgende afleveringen worden alleen verstrekt aan donateurs die aan hun financiële verplichting hebben voldaan.

Enkele voorbeelden van aankondigingen vindt u elders in dit blad.

IJsselmonde, bakermat van onze familie.

Het voormalige dorp IJsselmonde, thans sedert 1941 behorende bij Rotterdam, is voortgekomen uit de ambachten Oost- en West-IJsselmonde, die beide van zeer oude datum zijn. Met de heerlijkheden en ambachten Ridderkerk, Oost en West-Barendrecht en Carnisse vormden ze voor 1373 de Reijer- ook wel Riederwaard.

De aanzienlijke familie Riede die reeds in 1060 vooral in het oostelijk deel van het eiland IJsselmonde uitgestrekte goederen bezat, heeft zeer waarschijnlijk haar naam doen voortleven in "Riederwaert".

Grote rivieren zoals de Waal en de Merwe om- en overspoelden het eiland, waardoor alleen op de wat hoger gelegen gedeelten gewoond en gewerkt kon worden. De bewoners waren dan ook hoofdzakelijk vissers en darinckdelvers, mensen die het veen afgroeven en verbrandden om uit de as zout te winnen.

Na het bekijken van verschillende polders ontstonden beter bewoonbare plaatsen, echter meestal maar voor korte duur. De sterkte van deze dijken was niet opgewassen tegen de zo nu en dan optredende zeer hoge rivierstanden, waardoor het ontveende land weer werd overspoeld. Hieraan is het te danken dat de bodem van het eiland vrijwel geheel uit klei bestaat.

In het jaar 1373 overstroomde na zo'n hoge waterstand opnieuw de Riederwaard, waarbij vele dijken bezweken, dorpen werden weggevaagd en er naast veel schade aan have en goed ook veel mensen en dieren omkwamen. Reeds 8 februari 1375 werd door Hertog Albrecht aan de toenmalige ambachtsheren opdracht gegeven het land opnieuw te bedijken, maar door meningsverschillen heeft het tientallen jaren geduurd voor enkele plaatselijke dijken werden opgericht, die weer ten onder gingen bij de beruchte St. Elisabethsvloed van 18 november 1421. In 1424 werd opnieuw begonnen met de bedijking en ondanks enkele doorbraken o.a. in 1446 ontstonden min of meer de polders zoals ze tegenwoordig zijn.

De naam Islemunde kwam reeds voor in het jaar 1072. Willem van Gelder bouwde toen n.l. een sterkte (kasteel) nabij de mond van de IJssel, waaraan ze haar naam ontleent. Deze stekte diende om tol te heffen van de langsvarende schepen en indien nodig, de doorvaart te beletten van vijandige schepen. Reeds in 1076 werd het kasteel door Dirk V veroverd en gesloopt.

In het jaar 1483 werd door Floris Oem van Wijngaarden, ambachtsheer, aan de oostzijde van het dorp opnieuw een kasteel gebouwd. Ook nu was het geen lang leven beschoren, want in 1489 werd het door de mannen van Jonker Frans ingenomen en verwoest. Zelfs de restanten zijn volledig vergaan, zodat zelfs de plaats waar het gestaan heeft, nooit meer is teruggevonden.

Het derde kasteel verrees omstreeks 1550, gebouwd door Hendrik de Merode en door een latere eigenaar Adriaen Lampsens in 1665 verbouwd. Ook door de landheren Bichon is veel gedaan om het kasteel te verfraaien. Tenslotte is het in 1900 afgebroken.

Het eerste teken van kerkelijk leven vinden we in het jaar 1308. Op 23 augustus van dat jaar schenkt Ogier van Kralingen 5 gaarden land gelegen in IJsselmonde aan de kerk, waarvan de overdracht bevestigd wordt door o.a. "Heer Diedrijk", pastoor te IJsselmonde. Vermoedelijk betrof het een kleine kapel, op de plaats waar later de huidige kerk is gebouwd. De bevolking was katholiek, maar in de periode van pastoor Adriaen Jansz. van Berckenwoude ging zij door de omwenteling van haar zieleherder met hem over naar de gereformeerde kerk.

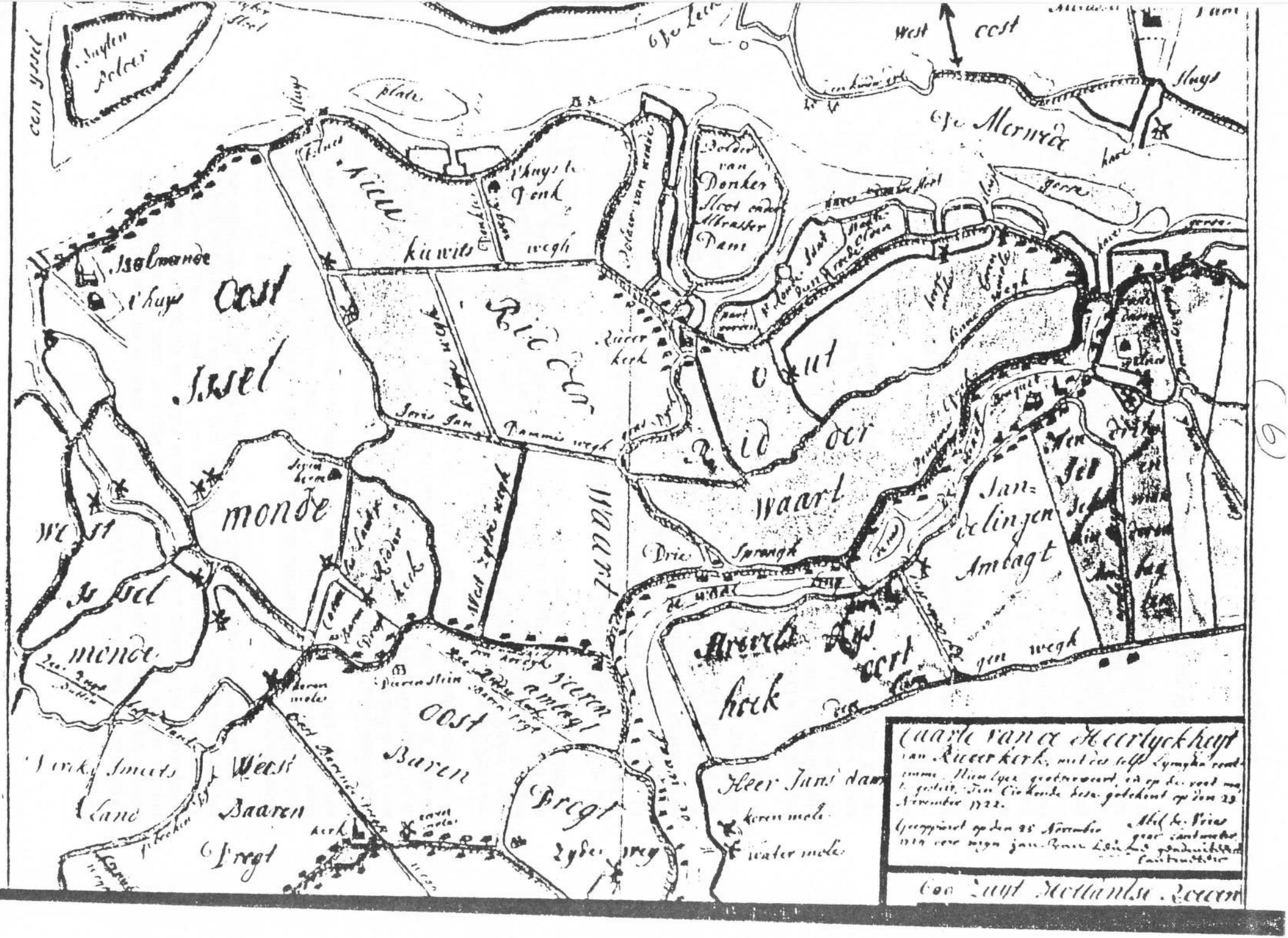
West
oost
Merwede
Donker
Dam
Oost
Isel
Ridder
kerk
Ridder
waart
Jan=
delingen
Ambagt
monde
West
Isel
monde
Oost
Baren
West
Baaren
Bregt
Heer Jans dam
water mole
Kaarte van Heerlyckheyt
van Ridderkerk

Pastoor Adriaen Jansz, benoemd in 1554, werd voor zijn overtuiging op 2 mei 1567 gevangen genomen en naar Den Haag gebracht, alwaar hij met drie lotgenoten op 30 mei 1570 gewurgd en verbrand werd. Zijn naam leeft voort in de hervormde Adriaen Janskerk in de dorpskern. In 1678 is deze kerk na blikseminslag verbrand, waarmede ook de kerkelijke archieven (de doop-, trouw- en begraafboeken) verloren gingen. (Nog steeds een grote slag voor uw genealoog.) In 1680 was de kerk herbouwd, maar een nieuwe slag trof de gemeente: in 1697 barstte de grote klok en deze moest voor een bedrag van 463 gulden, 6 stuivers en 4 penningen ter plaatse worden gegoten. Geld dat, ook toen, met de grootste moeite bijeen gebracht moest worden!

J. Sparreboom, Rotterdam (IJsselmonde)

De "Groningse tak" van de familie Sparreboom.

Onder het motto: "De wens is de vader der gedachte" - de gedachte dat vele nu nog levende Sparrebomen nazaten zouden zijn van eenzelfde voorvader: Adriaen, welke omstreeks 1540 op IJsselmonde werd geboren - zij hier opgetekend wat schrijver dezes bekend is over de zogenaamde "Groningse tak" der familie.

Omdat familieleden met de naam Sparreboom en hun voorzaten - die althans in geschrifte deze naam nog niet (of niet meer?) voerden - zeker 10 generaties lang in Oude- en Nieuwe-Pekela verbleven, zou wellicht nog beter van een "Pekeler tak" kunnen worden gesproken. Ter inleiding daarom eerst enkele geschiedkundige gegevens over de Veenkoloniën in het algemeen en over Pekela in het bijzonder.

"Wild en woest en ledig, lag het ruwe veen..." luiden de eerste regels van het door ds. Antonie Winkler Prins gedichte Veenkoloniaal volkslied. Vier eeuwen geleden was een groot deel van zuidoostelijk Groningen samen met de noordoostrand van Drente een nog vrijwel ongerept niemandsland. Er bevond zich toen nog een zeer groot hoogveencomplex tussen Kropswolde en Ter Apel, met aan de ene kant de Drentse Hondsrug en aan de andere kant het bosrijke Westerwolde. De omringende dorpen op de Hondsrug en in Westerwolde (en aan de noordzijde Meeden en Muntendam) zijn zeer oud. Het gebied zelf bleef tot omstreeks 1600 onbewoond. Slechts op enkele plaatsen kon men er via hoger gelegen zandruggen doorheen komen.

Tot de oudste veenkoloniën van ons land behoren Leek (1559), zuidwestelijk van de stad Groningen, dus geen deel uitmakend van het voornoemde grote veencomplex en het reeds vermelde Kropswolde, aan de noordwestrand daarvan. Al in de 15de eeuw en zelfs daarvoor voeren poorters van Groningen in het voorjaar de stad uit om in de woeste Kropswolder venen turf te graven om die in het najaar in de stad te verkopen; zij groeven daarbij aanvankelijk alleen de best bereikbare plekken af. Geleidelijk aan is daar verandering in gekomen, want de gravers gingen zich hier vestigen en zo ontstond er een veenkolonie.
Niet zo heel lang daarna ontstaan Pekela en vervolgens onder meer Sappemeer - Hoogezand, Zuidbroek en Wildervank. Er zij hier even opgemerkt dat Muntendam geen veenkolonie is in die zin dat het zijn ontstaan zou hebben gevonden in de vervening; wel groeide er een veenkoloniale nederzetting die men tot 1655 Boven-Muntendam, maar daarna Veendam noemde.
Maar nu terug naar Pekela en het ontstaan daarvan. In 1599 wordt, ter ontginning van veengebieden aan weerszijden van het riviertje de Pekel A, de zogenaamde "Friesche Compagnie" gevormd door 5 personen, waaronder Feico Allens Clock en Jan Govers van Gorkum. Deze mensen worden wel Hollandse Friezen genoemd maar ook wel Friezen en Hollanders. Zij kochten er 101 lotten veen van een aantal ingezetenen van Winschoten, de zgn. eigenerfden van deze plaats.

Onder leiding van voornoemde Clock begon men de Pekel A beter bevaarbaar te maken: het stroompje dat in de Dollard uitmondde, werd daartoe gekanaliseerd. De Dollardboezem reikte toentertijd, meer landinwaarts, tot de pal ten oosten van Winschoten gelegen dorpen Winschoterzijl en Oudeschans. De bevaarbaarheid van het laatste stuk werd bevorderd toen eerst het "Nieuwediep" werd gegraven en daarna het laatste eind (in 1608) tot Winschoterzijl. De breedte werd gebracht op 30 voet en van de uitgegraven grond werd aan weerszijden van het water een dijk gelegd.
Met grote voortvarendheid werd daarna met het turfgraven begonnen. Men verhaalt dat Clock soms wel 500 mensen in dienst had. Om te bevorderen dat werklieden zich bij de ontginning kwamen vestigen, stelde hij stroken grond aan het vaarwater gratis beschikbaar. Daarop zijn in Oude-Pekela de eerste arbeidershuisjes: "De Kamers" gebouwd, ongeveer tegenover het voormalige "Hotel Dijkinga". Later hebben op dezelfde plaats verschillende bekende buitenvaarders gewoond. Het leven in de pas opkomende veenkolonie moet voor de eerste bewoners hard en primitief zijn geweest. Hoewel voor een deel Friezen, kwamen zij uit alle windstreken, van heinde en ver. Er waren er onder hen waarschijnlijk ook, die elders de wijk hadden moeten nemen om geloofs- of andere redenen: het was natuurlijk een goed "onderduikadres", vooral als men er je naam niet kende. Zou het te gewaagd zijn te veronderstellen dat er zich onder hen mogelijk ook (goedwillende) deserteurs (militairen, schepelingen) bevonden?
De oudste ons tot nu bekende voorvader van de "Groningse tak" heette Piebe; hij werd vermoedelijk zo tussen 1600 en 1620 ergens in Friesland (?) geboren. Zijn patroniem (en geslachtsnaam?) is ons niet bekend; het zou Jacobs kunnen zijn, indien we afgaan op de naam van zijn 2de kleinzoon. Evenmin is bekend of hij zich heeft bevonden onder de mensen van Clock, maar die mogelijkheid bestaat wel: zijn zoon Jan Piebes en diens vrouw Harke Klasen lieten hun kinderen in Oude-Pekela dopen: Klaas (1665), Jacob (1667), Antje (1670), Piebe 1673) en Sybrand (1677). De eerste 4 werden gedoopt in een sinds 1639 tijdelijk tot kerk ingerichte schuur, die in 1674 afbrandde. De daarop volgende 9 jaren moest men zich behelpen met een ander gebouw (waar dus het 5de kind Sybrand werd gedoopt). In 1683 begon men met de bouw van een kerk, die in 1686 gereed kwam.
De nazaten van laatstgenoemde Sybrand Jans vormen de uitlopers van de "Groningse tak".
N.B. Pibe is een Friese naam, een zgn. vleivorm uit de kindertaal van de Friese naam Sibren of Sibrân en de Groningse naam Sibrand (alle ook wel met y, ie of ij, resp. met t of dt geschreven. Het is voor die tijd een normale zaak dat men van dezelfde namen verschillende spellingen aantreft: mondeling opgegeven namen werd naar goeddunken van de dominee of diens scribent neergeschreven).

Bronnen:
1) Rijksarchief Groningen: DTB's Oude-Pekela
2) W.H. Bosgra: Uit Pekela's verleden (Oude-Pekela 1930)
3) E. Zwiers: Waar 't veen eens groeide en de heide bloeide (uitg. J.D. v.d. Veen, Winschoten 1946)
4) J.W. Hiskes: De Veenkoloniën (uitg. Boekencentrum b.v. 's Gravenhage 1984)
5) Dr. J. van der Schaar: Voornamen (uitg. Het Spectrum, Utrecht-/Antwerpen 1981)

S. Sparreboom, Gieten.

Het plantengeslacht Sparreboom.

Sparren, dennen, ze hebben allemaal naalden, één pot nat...? 't Blijkt altijd moeilijk dennen en sparren uit elkaar te houden. Als kind leerde ik een ezelsbruggetje: spar - solo, den - duo, larix - legio. De naalden van een spar zitten afzonderlijk aan de takken, die van een den met twee (of 3 of 5) bij elkaar en een larix heeft van die leuke afwasborsteltjes. Een ander verschil zit 'm in de naalden zelf: die van een spar zijn egaal groen en hebben een scherpe punt, van een den hebben de naalden een

ingekerfde top en de onderkant vertoont witte banden. Sparrekegels hangen, dennen hebben staande kegels. Zowel sparren als dennen groeien met een rechte stam omhoog en hebben veel lichtere zijtakken. Overigens: de kenmerken gelden zelden voor alle soorten van een geslacht en als er dan ook nog meer dan 250 soorten inheems zijn op het noordelijk halfrond, dan wordt de verwarring compleet.
Kerstbomen zijn in ieder geval sparrebomen; een van de bekendste kerstliederen, "O Tannenbaum", is dus verkeerd vertaald met "O denneboom". Sparrebomen zijn door hun vorm, wijd uitstaande takken, naar boven toe in een spits uitlopend, juist zo geschikt om op te tuigen.
Dat mensen al heel vroeg de verschillende naaldboomgeslachten niet goed uit elkaar hielden, kan ik misschien met het volgende lijstje aantonen.

Nederlands	spar	den	pijnboom
Frans	sapin	pin	pin
Duits	Tanne(nbaum)	Kiefer, Föhre	Kiefer, Föhre
Engels	spruce-fir	fir(-tree)	pine-tree
Italiaans	abete	pino	pino
Noors	gran	furu	grantre
Latijn	picea	abies	pinus

Voor de spar zijn de benamingen taalkundig een rommeltje; hoe het Nederlands aan het woord "spar" komt... dat is een ander verhaal! Bij de den zijn Kiefer, Föhre, fir en furu in ieder geval verwante namen, maar de Latijnse abies zien we in 't Italiaans weer terug als abete, in het rijtje van de spar.
Sparrehout heet vuren: die benaming zal wel met het hout uit Noorwegen gekomen zijn. Grenen heet 't hout van pijnbomen, maar zo noemen we dennehout ook vaak. Vuren, grenen en dennehout vinden heel wat toepassingen in nijverheid en industrie: woningbouw, kasten, kisten, mijnbouw, papier.... Gewoon goed timmerhout dus, niet hard, weinig duurzaam, betaalbaar! Voor één toepassing in het bijzonder is dit artikeltje eigenlijk een inleiding, maar die heeft iets te maken met ons familiewapen en daar zullen we in het tweede nummer op ingaan!

F.J.S.

ELF ELEMENTEN LEERDAM

Beeldenroute en expositie

Leerdam viert in 1990 haar jubileum van '225 jaar glasstad'. Glas, en de produktie van glas, zijn vervlochten met de geschiedenis van dit Zuidhollandse stadje aan de Linge, en daarom is het ook als thema gekozen voor een kunstmanifestatie die in juni officieel van start is gegaan en nog t/m 1 september duurt.

Onder de titel 'Elf elementen Leerdam' presenteren de Stichting Kunstmanifestatie Leerdam en het 'Kunststation' te Leerdam een beeldenroute vanuit het Kunststation door de stad naar de Linge en gelijktijdig een expositie in het Kunststation.

De eerste weken van juni werkten elf kunstenaars, daartoe uitgenodigd door de Stichting, op verschillende lokaties in de binnenstad en langs de Linge.

De exposerende kunstenaars zijn: Edith Cammenga (Gouda), Johan Claassen, Henk van Dalen (Dordrecht), Jos Kaarsemaker (Rotterdam), Rien Monshouwer (Den Haag), Hans van der Pennen (Den Haag), Jeroen Schuller (Westerland), Jan Sparreboom, Marry Teeuwen-de Jong en Roel Teeuwen (Alblasserwaard), Joop Vaissier (Maassluis) en Herbert Verhey (Rotterdam).

In en om Dordt in het kort '88?

Rotterdam - Opnieuw verzorgt Stichting Streekarchief Eiland IJsselmonde dit najaar een cursus 'Leren lezen en begrijpen van zeventiende-eeuws Nederlands schrift'. Dat deze cursus nog steeds in een behoefte voorziet, blijkt wel uit uit grote toeloop, die een vooraankondiging begin deze zomer ten gevolge had.
De leergang, ook dit jaar weer verzorgd door de heer J. Sparreboom, begint op 25 september. De lessen, dit jaar vallend op maandagavond, vangen aan om 19.00 uur en worden gegeven in het Streekarchief, Hollands Tuin 77 (bus 75 stopt om

Sportkatern Rdams Nieuwsblad 23 april 1990 over Rotterdam Marathon van zondag 22 april, blz.29: onder nr. 2193 om 3.33.07 finishte N. Sparreboom.

Diploma-uitreiking aan Burgemeester Crezéeschool

Waisport 7-7-1988

Afdeling Bouwtechniek, diff. timmeren
Mike Batist, Marcel Boer, John Damsteegt, Abdeljebar Deflaoui, Benny van Gelder, Marcel Gouw, Kees Houweling, Denny Ipskamp, Sanjay Jibodh, Albert Kloosterman, Marco Korhorn, Kees de Kreek, Ronnie Louter, Erik Negrón, Danny v. Noordenne, Clement Nuis, Barry Riem, Marco Rijsdijk, Danny Slingerland, André Sparreboom, Richard Stolk, Jeroen Veilhuizen, Robert van Vliet, Richard Blom, Marcel Bode, Benjamin Delger, Koos v.d. Heuvel, Jeroen de Jong, Pieter Kleinman, Edwin Konijnenburg, Cok v.d. Padt, Ron van Rijn, Martin de Valk, Dirk Pieter Vat, Rudy Viveen, Philips Vos.

DIVERS PERSONEEL 10 GEVRAAGD RN 11-10-1985

GEVRAAGD electrotechnisch Tekenaar/Calculator opl. MTS electro, lft 23 tot 30 jr. Spoedige indienst treding vereist. Goede salariering en secundaire arbeidsvoorwaarden. Soll. te richten aan: E T B Sparreboom bv., Groen van Prinstererweg 23, 2982 VA Ridderkerk. 01804-16563.

Psalm 23
De Heer is mijn Herder

Op woensdag 30 januari a.s. hopen onze ouders en grootouders

PIETER SPARREBOOM
en
JOHANNA SPARREBOOM-BERREVOETS

50 jaar getrouwd te zijn.

Wij willen hen daarmee van harte feliciteren en hopen dat zij nog lang samen mogen zijn.

Uit naam van:
alle kinderen en kleinkinderen

2982 BC Ridderkerk, Boksdoornstraat 26

DE COMBINATIE 5-12-1985

Kerstbomen Afgehaald

f 10,-

div. afmetingen.
Verder grote sortering
kerstbakjes.

Bloemkwekerij
P. Sparreboom

Verbindingsweg Rijsoord
01806 - 17012

Verloofd:
ELS VAN WASSENAAR
HENK SPARREBOOM
Rotterdam-N., 31 Dec. 1952.
Nieuwe Kerkstraat 30 b.
Prins Fred. Hendrikstraat 6 b.
Geen receptie.

Gehuwd:
H. S. M. SPARREBOOM
E. J. VAN WASSENAAR
die, mede namens wederzijdse ouders, hartelijk dank zeggen voor de blijken van belangstelling, ter gelegenheid van hun huwelijk ondervonden.
Rotterdam-Noord, 1 aug. 1957.
Prins Fred. Hendrikstraat 6 B.

Geboren:
LEENDERT,
Zoon van
T. M. SPARREBOOM—HORSELENBERG
en
L. SPARREBOOM
Rotterdam, 17 Maart 1940.
p.a. Horselenberg,
Grote Visserijstraat 8 C.

Ondertrouwd:
BERT SPARREBOOM
tc. cand.
en
ELLA BIJL
Den Haag, 3 Mei 1950
Prins Mauritsplein 27a
6037D

COMBINATIE 13-3-1986

TE KOOP:
Bedford bus 1978; VW bus LT 35 1978; Honda crosser 250 CC 1982.
Bevragen: J. Sparreboom, na 18.00 uur
tel. 01804-30029.

Burgerlijke stand

De geboorte-aangiften op 5 oktober 1987:
HG Sparreboom-In 't Hout x M Keser-Keser d: Y Azzouzi-Halfeoui d: JCAM van Oetelen-van Arendonk x EJ Schotanus-Krijgsman x

Aangiften van geboorten op 7 november 1985:
der x C Sluimer-Grootegoed x H G Sparreboom-In 't Hout x J N Stoltenhoff-de Groot x H Tatli-Yaman x J A A M Ulthol-Aalders x P J Voorrecht-van der Veen d: E M Waals-Wilton d: C Zweers-Poot d: A

Aangiften van overlijden 24 augustus 1989 te IJsselmonde: K Kluit vrw gehgew m A Sparreboom 1902; E G de Jong vrw gehgew m A Vermaas 1912; E Nyborn man v J Kreft 1926; P van der Neut vrw v F Goossens 1912; P N van Stenis man v J Bakker 1897. [illegible]

A.s. Dinsdag 17 Juni hopen
E. S. SPARREBOOM
en
H. SPARREBOOM—DE GROOT
hunne 35-jarige Echtvereeniging te herdenken.
Nieuwe Pekela, Juni 1924.
Receptie des morgens 10 tot des middags 1 uur.

Voor de vele blijken van belangstelling, ter gelegenheid van mijn 25-jarig Jubileum als raadslid der gemeente *Nieuwe Pekela*, betuig ik mijnen **hartelijken dank.**
NIEUWE PEKELA, 23 Febr. 1907.
E. S. SPARREBOOM.

Enige voorbeelden van Sparreboom-advertenties en krantenknipsels. Om onze verzameling uit te breiden zouden wij Uw medewerking zeer op prijs stellen. Door onverschillig welk onderwerp betr. een naamgenoot uit krant of andere publicatie naar ons op te sturen op het bekende adres.

J. Sparreboom
Merlijnpad 24
3077 NH Rotterdam

GENEALOGIE SPARREBOOM
door
J. Sparreboom

I Adriaen, geb. ca 1540, tr. NN
Uit dit huwelijk:
1. Jan Adriaensz, geb. ca 1570, volgt IIa.

IIa Jan Adriaensz. geb. ca 1570, tr. Haesge Pietersdr. geb. Oost-IJsselmonde ca. 1570.
Uit dit huwelijk:
1. Aryen Jan Arents Sparreboom, geb. ca 1600, volgt IIIa.
2. Maertgen Sparreboom, tr. ca. 1620 Willem Geerits de Graaf.
3. Dirck Sparreboom, volgt IIIb.
4. Pieter Jan Arents Sparreboom, geb. ca 1602, volgt IIIc.
5. Anneken Sparreboom, tr. voor 2-10-1625 Cornelis Geerits de Lijster.

IIIa Aryen Jan Arentsz. Sparreboom, geb. ca 1600, tr. ca 1635 Truytjen Leenderse Aryswager.
Uit dit huwelijk:
1. Leendert Sparreboom, geb. IJsselmonde ca 1638, volgt IVa.
2. Maycke Sparreboom, volgt IVb.
3. Bastiaan Sparreboom, geb. IJsselmonde ca 1646
4. Elisabeth Sparreboom, geb. IJsselmonde ca 1646, overl. IJsselmonde aangifte 27-9-1715, ondertr. IJsselmonde 12-3-1675 Willem Arentsz. Oostdijk, overl. IJsselmonde aangifte 7-7-1707.

IVa Leendert Sparreboom, geb. IJsselmonde ca 1638, landbouwer, overl. IJsselmonde 5-10-1702, tr. ca 1680 Marytje Ariensdr. Cranendonck.
Uit dit huwelijk:
1. Geertruyd Sparreboom, ged. IJsselmonde 30-3-1681, overl. IJsselmonde voor 1682.
2. Geertruyd Sparreboom, ged. IJsselmonde 10-5-1682, volgt Va.
3. Ary Sparreboom, ged. IJsselmonde 12-12-1683, volgt Vb.
4. Neeltje Sparreboom, ged. IJsselmonde 23-9-1685, volgt Vc.
5. Bastiaan Sparreboom, ged. IJsselmonde 5-10-1687, volgt Vd.
6. Henderijck Sparreboom, ged. IJsselmonde 19-6-1689, overl. jong.
7. Henderijck Sparreboom, ged. IJsselmonde 12-8-1691, overl. jong.
8. Henderijck Sparreboom, ged. IJsselmonde 25-1-1693, overl. IJsselmonde 19-8-1701.
9. Maike Sparreboom, ged. IJsselmonde 27-3-1695, volgt Ve.
10. Cornelia Sparreboom, ged. IJsselmonde 30-12-1696, volgt Vf.

Va Geertruyd Sparreboom, ged. IJsselmonde 10-5-1682, ondertr. IJsselmonde 11-7-1705, tr. Barendrecht 16-8-1705 Jan Joppe Commijs, ged. Barendrecht 12-4-1682, overl. Oost- en West Barendrecht 30-11-1729, zoon van Job Willemsz. Commijs en Marijtje Jansdr.
Uit dit huwelijk:
1. Leendert Commijs, overl. Barendrecht aangifte 6-9-1705.
2. Marijgje Commijs.
Geertruyd Sparreboom tr. 2 Barendrecht 11-2-1731 Imant Vermeulen.

Vb Ary Sparreboom, ged. IJsselmonde 12-12-1683, begr. Oud-Beijerland 1-2-1736, ondertr. /tr. Oud-Beijerland 11-10/3-11-1720 Maartje Wollemsdr. Mast.
Uit dit huwelijk:
1. Marijtje Sparreboom, ged. Oud-Beijerland 28-12-1721, volgt VIa.
2. Aaltje Sparreboom, ged. Oud-Beijerland 31-10-1723, overl. jong.

VIa Marijtje Sparreboom, ged. Oud-Beijerland 28-12-1721, tr. Dirk van der Graaf, ged. Ridderkerk 31-10-1720.
Uit dit huwelijk:
1. Aardtje van der Graaf, ged. Ridderkerk 29-8-1745.

Vc Neeltje Sparreboom, ged. IJsselmonde 23-9-1685, ondertr./tr. IJsselmonde 19-10/11-11-1708 Jan Willemsz. Cok.
Uit dit huwelijk:
1. Leendert Kock, geb. Ridderkerk, ged. IJsselmonde 18-5-1710
2. Marijgje Kock, geb. Ridderkerk, ged. IJsselmonde 25-5-1713.
3. Jacob Kock, geb. Ridderkerk, ged. IJsselmonde 26-12-1714.
4. Lijsbeth Kock, geb. Ridderkerk, ged. IJsselmonde 9-8-1716.
5. Hendrik Kock, geb. Ridderkerk, ged. IJsselmonde 20-3-1718, overl. jong.
6. Hendrik Kock, geb. Ridderkerk, ged. Ijsselmonde 1-4-1720.
7. Arie Kock, geb. Ridderkerk, ged. IJsselmonde 21-1-1721, overl. jong.
8. Arie Kock, geb. Ridderkerk, ged. IJsselmonde 6-7-1727.

Vd Bastiaan Sparreboom, ged. IJsselmonde 5-10-1687, begr. IJsselmonde 20-4-1773, tr. IJsselmonde 28-8-1740 Adriaantje Pietersdr. van Zijll, ged. West IJsselmonde 14-8-1707, overl. IJsselmonde 9-6-1743, dochter van Pieter Dammes van Zijll en Lijntje Hendricksdr. Commijs.
Uit dit huwelijk:
1. Marietje Sparreboom, ged. West IJsselmonde 6-11-1741, volgt VIb.
2. Ariaantje Sparreboom, ged. IJsselmonde 9-6-1743.
3. Cornelia Sparreboom, ged. IJsselmonde 9-6-1743.

Bastiaan Sparreboom ondertr. Ridderkerk 2-4-1744, tr. Rijsoord 26-4-1744 Marijke Pieterse Barendrecht, tr. 3 Marijtje van der Kulck.

VIb Marietje Sparreboom, ged. IJsselmonde 6-11-1741, overl. IJsselmonde 27-5-1809, ondertr. IJsselmonde 3-10-1767, tr. Ridderkerk 25-10-1767, Arij Cornelisz. Veldhoen, ged. IJsselmonde 18-10-1733, overl. IJsselmonde 26-3-1827, zoon van Cornelis Pietersz. Velthoen en Teuntje Ariensdr. Neef.
Uit dit huwelijk:
1. Cornelis Veldhoen, ged. IJsselmonde 1-11-1767, overl. jong.
2. Knelis Veldhoen, ged. IJsselmonde 27-11-1768.
3. Bastiaan Veldhoen, ged. IJsselmonde 29-7-1770, overl. jong.
4. Bastiaan Veldhoen, ged. IJsselmonde 7-6-1772, overl. jong.
5. Bastiaan Veldhoen, geb. IJsselmonde 7-3-1774.
6. Pieter Veldhoen, geb. IJsselmonde 27-8-1776, overl. jong.
7. Pieter Veldhoen, ged. IJsselmonde 6-11-1779.
8. Adriaantje Veldhoen, geb. Oost IJsselmonde 12-3-1788, volgt VIs.

Ve Maike Sparreboom, ged. IJsselmonde 27-3-1695, overl. Barendrecht aangifte 9-1-1751, ondertr./tr. Barendrecht 19-4/12-5-1720, Willem Jansz. Groeneweg, ged. West Barendrecht en Karnisse 8-7-1696, overl. Barendrecht aangifte 19-6-1769, zoon van Jan Jansz. Groenewegh en Marijtje Leenders.
Uit dit huwelijk:
1. Leendert Groeneweg, ged. Barendrecht 6-4-1721.
2. Jan Groeneweg, ged. Barendrecht 13-12-1722.
3. Marijtje Groeneweg, ged. Barendrecht 6-2-1724, overl. Barendrecht 20-9-1724.
4. Marijtje Groeneweg, ged. Barendrecht 16-9-1725, overl. Barendrecht 1-5-1729.
5. Hendrik Groeneweg, ged. Barendrecht 9-2-1727, overl. Barendrecht 30-5-1727.
6. Cornelia Groeneweg, ged. Barendrecht 11-7-1728.
7. Hendrik Groeneweg, ged. Barendrecht 5-2-1730.
8. Lijntje Groeneweg, ged. Barendrecht 11-2-1731.
9. Marijtje Groeneweg, ged. Barendrecht 11-2-1731, overl. Barendrecht 25-6-1732.
10. Pieter Groeneweg, ged. Barendrecht 8-3-1732.
11. Arie Groeneweg, ged. Barendrecht 15-8-1734, overl. Barendrecht 16-3-1736.

Wordt vervolgd.

In de bijlage zijn dezelfde volgnummers gebruikt voor een beter overzicht. De Romeinse cijfers geven de generatie, de letter de genealogische volgorde.
geb.= geboren, ged. = gedoopt.

bijlage 1

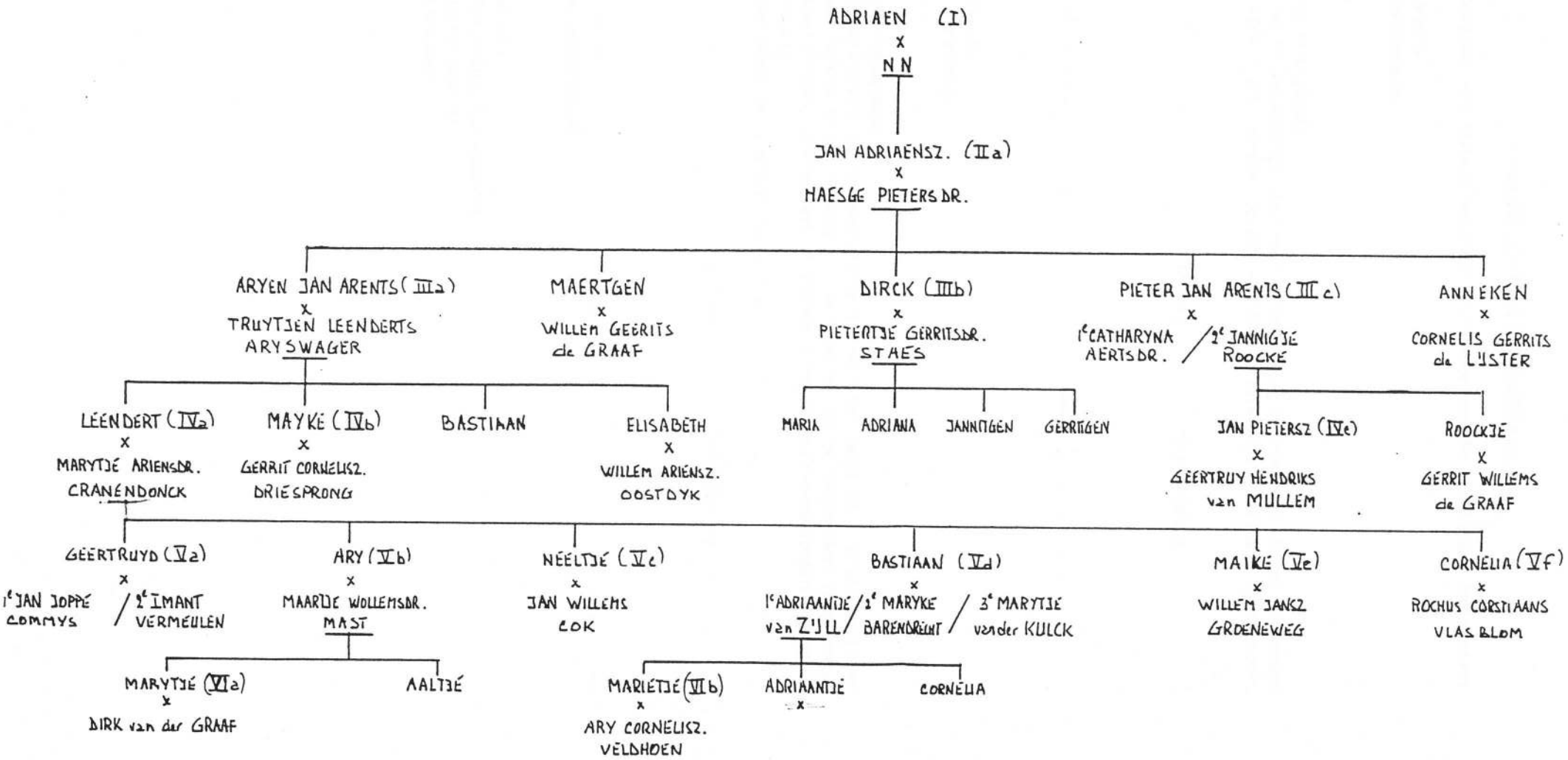
ADRIAEN (I)
x
NN
JAN ADRIAENSZ. (IIa)
x
HAESGE PIETERSDR.
ARYEN JAN ARENTS (IIIa)
x
TRUYTJEN LEENDERTS ARYSWAGER
MAERTGEN
x
WILLEM GEERITS de GRAAF
DIRCK (IIIb)
x
PIETERTJE GERRITSDR. STAES
PIETER JAN ARENTS (IIIc)
x
1e CATHARYNA AERTSDR. / 2e JANNIGJE ROOCKE
ANNEKEN
x
CORNELIS GERRITS de LUSTER
LEENDERT (IVa)
x
MARYTJE ARIENSDR. CRANENDONCK
MAYKE (IVb)
x
GERRIT CORNELISZ. DRIESPRONG
BASTIAAN
ELISABETH
x
WILLEM ARIENSZ. OOSTDYK
MARIA
ADRIANA
JANNITGEN
GERRITGEN
JAN PIETERSZ (IVe)
x
GEERTRUY HENDRIKS van MULLEM
ROOCKJE
x
GERRIT WILLEMS de GRAAF
GEERTRUYD (Va)
x
1e JAN JOPPE COMMYS / 2e IMANT VERMEULEN
ARY (Vb)
x
MAARTJE WOLLEMSDR. MAST
NEELTJE (Vc)
x
JAN WILLEMS COK
BASTIAAN (Vd)
x
1e ADRIAANTJE van ZUIL / 2e MARYKE BARENDREGHT / 3e MARYTJE vander KULCK
MAIKE (Ve)
x
WILLEM JANSZ GROENEWEG
CORNELIA (Vf)
x
ROCHUS CORSTIAANS VLASBLOM
MARYTJE (VIa)
x
DIRK van der GRAAF
AALTJE
MARIETJE (VIb)
x
ARY CORNELISZ. VELDHOEN
ADRIAANTJE
x
CORNELIA

FAMILIESTICHTING SPARREBOOM

Wervingsformulier voor nieuwe donateurs en/of voor hen die actief willen meewerken.

Ondergetekende,
Naam en voorletter(s)

Roepnaam
Adres
Postcode en Woonplaats
geeft zich op als begunstiger van de Familiestichting Sparreboom en zal de donatie voor 1990 t.b.v. *f* 25,-- storten op gironr. 2792447 t.n.v. Familiestichting Sparreboom, Delft.

Plaats Datum Handtekening

Ondergetekende,
Naam en voorletter(s)
Roepnaam
Adres
Postcode en Woonplaats
Donateur/donatrice van de Familiestichting Sparreboom, geeft zich op als medewerker voor een functie in het bestuur, in de redactie, als correspondent (contact[persoon in eigen streek), voor archief- of andere onderzoekswerkzaamheden (algemeen of in eigen kring).
(onderstrepen waar uw voorkeur naar uitgaat)

Plaats Datum Handtekening

Aanvullende opmerkingen

Retourneren aan:
Secr. Familiestichting Sparreboom
[redacted]

Familieblad Sparreboom

jaargang 1, aflevering 2 december 1990

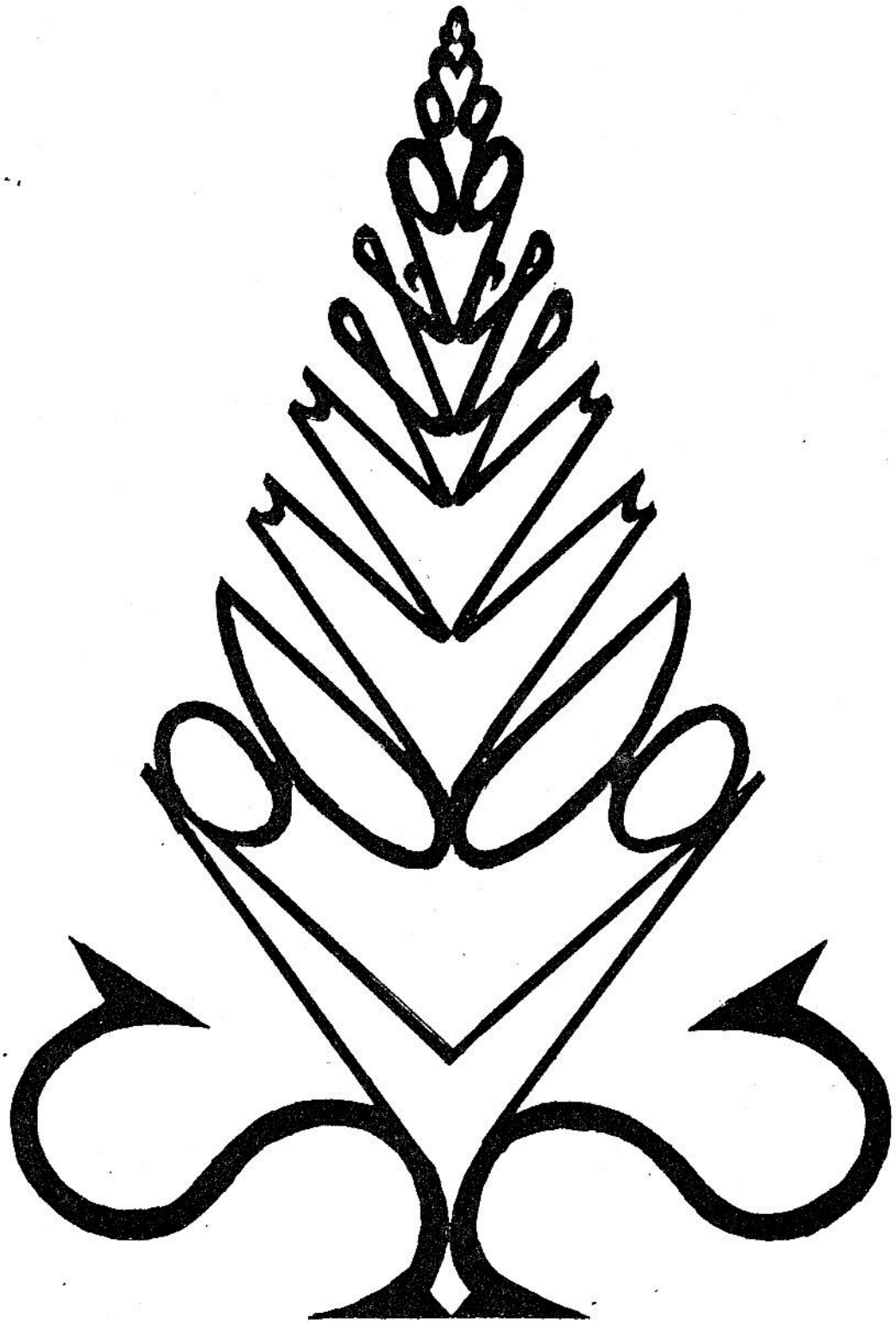

Familiestichting Sparreboom
(opgericht 26 januari 1990)

Bestuur:

Voorzitter : [redacted]

Secretaris : [redacted]

Penningmeester : [redacted]

Leden: ?????

Redactie Familieblad:
[redacted]

Genealoog Jan Sparreboom
[redacted]

Alle genealogische gegevens vallen onder verantwoording van de genealoog Jan Sparreboom, tenzij anders vermeld.

Dit Familieblad is het orgaan van de Familiestichting Sparreboom en wordt gratis verstrekt aan de donateurs.

Nieuwe donateurs kunnen zich opgeven bij de secretaris en hun donatie overmaken op gironr. 2792447 t.n.v. Familiestichting Sparreboom (voor 1990 ƒ 25,--) onder duidelijke vermelding van naam en adres.

VAN DE VOORZITTER

"Wij zijn in hoge mate het produkt van onze voorouders". Deze gedenkwaardige woorden sprak de voorzitter van de Federatie van Nederlandse Familieverenigingen, de heer Pors, op de eerste bijeenkomst van onze Familiestichting Sparreboom op 29 september 1990 in het tot restaurant/vergaderzaal omgebouwde oude raadhuis van Barendrecht.

Onervaren in het beleggen van bijeenkomsten als deze had het bestuur de dag niet zonder zorgen tegemoet gezien; overbodige zorgen zoals is gebleken. Het aantal bezoekers was groter dan verwacht; de begroeting van familieleden die elkaar soms in jaren niet hadden gezien, allerhartelijkst; de waardering voor het getoonde en inmiddels geregistreerde familiewapen algemeen. Het aantal donateurs is aanzienlijk toegenomen en de kleurenkopieën van het wapen en de "gewapende" wijnglazen vlogen weg als het befaamde brood bij de bakker.

Terugziende mag geconstateerd worden dat het een goede en zinvolle dag was. Maar omzien naar gisteren kan inhouden dat men de kansen van morgen niet ziet. Er is nog veel wat beter kan. Inspectie van de bezoekerslijst leert ons dat relatief weinig bezoekers kwamen uit de bakermat van de familie Sparreboom, n.l. IJsselmonde en Rotterdam, hoewel er relatief veel waren uit de rest van ons land. Datzelfde geldt trouwens voor onze donateurs. De gemiddelde leeftijd van de bestuursleden is hoog. Zo kan ik nog meer zaken noemen waaraan gewerkt moet worden.

De heer Pors heeft er in zijn rede op gewezen, dat genealogie meer moet zijn dan het "verzamelen van voorouders". Achter die voorouders hoort een decor op te rijzen dat ons toont wie die persoon was. Tegen die achtergrond wordt die voorouder een mens die geleefd heeft, gewerkt heeft, die heeft liefgehad, leed heeft gekend, maar van wie vaak niet méér is overgebleven dan een bijna onleesbare aantekening op een vergeeld papier in een verstoft archief, of op zijn best een naambord in een stille straat of laan.

Wij stellen daarenboven vast dat pas dan in een vereniging als de onze sprake is van saamhorigheid, als naast belangstelling voor het voorgeslacht ook echte belangstelling aanwezig is voor de leden van de familie die ons omringen.

Ons bestuur wenst u goede feestdagen toe en een voorspoedig 1991!

DE FAMILIEREÜNIE OP 29 SEPTEMBER 1990 TE BARENDRECHT.

Herinnert u zich die mooie zaterdag in de vroege herfst nog? De zon zal zeker haar aandeel gehad hebben in de goede opkomst - alle stoelen raakten bezet - en de opgewerkte stemming die er al gauw heerste. De voorzitter - die met de andere bestuursleden achter een tafel met fraaie naamplaten prijkte - moest dan ook om kwart over elf tot stilte manen, zodat hij zijn openingswoord kon spreken. Hij kon niet anders dan tevreden zijn op dat moment. In zijn angstdromen had hij de reüniezaal "leeg" gezien op een man of 25 na èn gevuld met zo'n 500 man, en waar hadden we die moeten bergen?!

De heer Pors wordt welkom geheten als voorzitter van de Federatie van Nederlandse Familiestichtingen. De heer C. Sparreboom uit Spijkenisse (vader van de secretaris) wordt bedankt voor zijn, door het Centraal Bureau voor Genealogie goedgekeurde, ontwerp van ons familiewapen. Vervolgens roemt de voorzitter de jarenlange speurtocht langs archieven van Miep en Jan Sparreboom, waardoor wij nu de gelegenheid krijgen in de pauze de stamboombladen (die, eventueel bijgewerkt, stuk voor stuk in de afleveringen van het familieblad zullen verschijnen) af te zoeken.

Tussen haakjes heeft de voorzitter de aanwezigen attent gemaakt op de "hoge leeftijd" van enkele bestuursleden; wie komt helpen met de instandhouding van ons erfgoed in de toekomst?

De heer Pors als voorzitter van de Federatie van Familiestichtingen wijst op de behoefte aan kennis van hun wortels, die bij zoveel families bestaat in deze tijd van relatieve vervlakking. De oudste familiestichting bestaat overigens al 100 jaar!

Dat de Sparrebomen tot ongeveer 1540 hebben kunnen graven, is al heel mooi voor een burgerlijke familie. In de streek waar de Porsen (Charlois) en de Sparrebomen (IJsselmonde) vandaan komen, zijn veel archieven aangelegd en bewaard gebleven en daar profiteren wij nu van.

Zoals onze voorvaderen naar de notaris gingen om in hun testamentaire beschikkingen hun zorg voor hun nabestaanden en hun bezit neer te leggen, zo gaat een familiestichting naar de notaris voor de stichtingsakte, met hetzelfde doel: familie en bezit te "beheren". En dan gaat 't de leden van de familiestichting er niet alleen om te weten wie hun stamvader is, maar ook om mensen te ontmoeten die uit één sociaal-religieus milieu stammen. Onze families waren boeren, van het stamdorp waaieren de jongeren uit naar het nieuw ingepolderde land, de meesten wonen in een wijde kring, enkelen trekken verder weg en stichten daar kleine cellen.

Hoe onze aandacht voor de familiegeschiedenis de streekgeschiedenis weer levend voor ons maakt, licht de heer Pors toe. IJsselmonde was in de eerste decennia van de 16de eeuw natuurlijk nog katholiek, de pastoor van het eenvoudige dorp zal een weinig ontwikkeld man geweest zijn, maar als de geest van de hervorming wakker is geworden, gaat de pastoor mèt zijn kudde over naar de nieuwe leer (die de kerkelijke gemeente vrijmaakt van de "heer"lijke, de adellijke zeggenschap). Hij wordt gevankelijk weggevoerd naar Den Haag en daar ter dood gebracht; van deze pastoor zijn in de archieven enkele roerende brieven aan zijn parochianen bewaard gebleven. (zie ook jaargang 1, afl. 1, blz. 5 e.v.) Later komt de tijd van de zuinige, behoudende, calvinistische boeren en telkens blijkt uit onze huidige situaties, dat wij van die behoudende boeren afstammen!

De heer Pors gaf ons tenslotte een lijst van aktiviteiten die we kunnen ontplooien: een archief aanleggen van foto's, handschriften, oude voorwerpen (naast natuurlijk het genealogisch archief); een familieblad in stand houden; een wapen borduren op groot formaat voor de reüniedagen (wie begint eraan?!); gedenkpenningen slaan. Van contributie alleen kan een familiestichting niet bestaan, vrijwillige giften en de opbrengst van verkoopartikelen zijn nodig. Naarmate de banden tussen de levende familieleden hechter worden, ontstaan er aktiviteiten als: ziekenbezoek, een groet met verjaardagen, zelfs een gravendienst blijkt mogelijk (de familie Pors verzorgt uit een legaat het graf van een overledene zonder naaste familie.

De voorzitter bedankt de heer Pors en overhandigt hem het eerste glas met ons familiewapen, voorzien van een bloemetje.

Hierna neemt Jan -genealoog- Sparreboom 't woord. In de oudste tijden, toen de bevolking toch al zo uitgroeide dat een voornaam niet voldoende was, kwam er alleen de naam van de vader achter (patroniem). Jan, de zoon van Pieter, heette dan Jan Pietersen, diens zoon kon Pieter Jansen genoemd worden, maar als de kleinzoon dan weer Jan Pietersen heette, werd aan de naam iets toegevoegd: "de oude" en "de jonge". Andere onderscheidingsmogelijkheden waren: toevoeging van de naam van de boerderij, de stad, de streek, het land waar iemand woonde of vandaan kwam, de vermelding van iemands beroep, een uiterlijk kenmerk (ook bijnaam, scheldnaam), of een begrip aan de natuur ontleend: sparreboom bijv.

Sparrebomen werden in ons land ingevoerd, o.a. uit Duitsland, voor scheeps- en huizenbouw. De stuurman op een houtvlot zou de "bijnaam" Sparreboom gekregen kunnen hebben; dit is alleen een veronderstelling, er is (nog) geen bewijs voor gevonden.

De oudste bekende Sparrebomen konden schrijven, ze konden hun handtekening zetten (i.p.v. een kruisje). Merkwaardig is dat in de tekst van een akte de naam Spar... gespeld wordt, terwijl de handtekening Sper... toont. Een dialectische variant, of was er verband met sper (versperren), iemand die een slagboom bediende, een tolgaarder? Weer een hypothese.

Wie een bedevaart naar de N.H. kerk in De Rijp wil maken, kan daar in het gebrandschilderde raam dat Alkmaar in 1657 aan De Rijp schonk, het wapen van de maker, Cornelis Jansz Sparreboom, zien: de keper is vergezeld van enkele vierkanten, die mogelijk zijn beroep van glasschilder symboliseren. Opvallend is het voorkomen van de keper (heraldische benaming) of winkelhaak in het familiewapen van een aantal buitenlandse families: Zweden (Sparre), Noorwegen, Denemarken, Oostenrijk, Duitsland, Frankrijk. (In de genoemde landen zijn de sparrebomen inheems). Is er ook genealogische verwantschap?

Na alle gissingen naar onze "oer"sprong, vertelt Jan wat wetenswaardigs met meer houvast: wáár woonden in de loop der eeuwen de Sparrebomen in ons land? De naam duikt op in Rotterdam (1654), Alkmaar (1655), IJsselmonde (1661), Arnhem, Didam, Dinxperlo (tussen 1668 en 1681 en 1726 en 1729 in de vormen Sperbom, Sperrebom, Sparbom), Kampen (1720 als Sparreboer), Zeeland (1750 als Sparretak, welke naam nog in Zeeland voorkomt; van verwantschap is nog niets gebleken), Dinxperlo (1620 als Sparrewitsch, waarin -witsch betekent weduwe, Duits witwe), Oude Pekela (omstreeks 1780). Genealogisch onderzoek wordt bemoeilijkt doordat niet altijd een achternaam gebruikt werd, die is dan latent aanwezig en komt pas weer tevoorschijn als een familie zich uit een eenvoudige omgeving heeft omhooggewerkt tot een zekere status en dan bijvoorbeeld voor ondertekening en zegeling van papieren de reeds bestaande maar in onbruik geraakte familienaam gaat gebruiken.

Genealoog Jan is zelf afkomstig van de familie Sparreboom die zich in IJsselmonde had gevestigd: de IJsselmondse tak. De Sparrebomen die in Groningen - Oude Pekela - leefden, zal de heer S. Sparreboom uit Gieten in het familieblad tot leven brengen. Op de dia van het eiland IJsselmonde in 1720 (zie ook jrg. 1, afl. 1, blz. 6) wijst Jan enkele bekende punten aan, die ook nu nog op een kaart te vinden zijn, zoals de kerk van Barendrecht, waar wij in onze reüniezaal recht tegenover zitten. In de linker bovenhoek staan aan een rechte weg tussen de polders Oost IJsselmonde en Nieuw Ridderwaart twee molens aangegeven. In de bovenste molen woonde Jan Pietersz Sparreboom (jrg. 1, afl. 1, blz. 13, aangegeven met IVc, gehuwd met Geertruy Hendriks van Mullum), molenaar. Diens oudste zoon Pieter is de voorvader van de meeste Sparrebomen uit deze streek; hij is tweemaal gehuwd geweest en had heel wat zonen!

Tenslotte verzoekt Jan diegenen die op de genealogische tabellen een onvolkomenheid ontdekken, dit mee te delen en een daarvoor bestemd formulier in te vullen.

De voorzitter bedankt Jan Sparreboom hartelijk voor de bondige, maar geestige wijze waarop hij zoveel interessants heeft verteld. Het is nu vijf over één, er zijn broodjes en soep verkrijgbaar, de verkoopartikelen staan gereed: kleurkopieën van ons familiewapen en glazen waarin het wapen is gegraveerd, op een aantal borden zijn de genealogische tabellen te bezichtigen, kortom: binnen de kortste keren is er een gezellige chaos ontstaan, we kauwen, we kopen en we kijken, en ontdekken misschien toch al een klein beetje dat we "iets met elkaar gemeen hebben".

Om tien voor half drie krijgt de voorzitter iedereen weer op zijn/haar stoel en dan kunnen er vragen gesteld worden. Dan blijkt ook dat de oudste aanwezige, een dame, 85 jaar is en de jongste twaalf maanden. Maar die ligt intussen heerlijk te slapen! En dan verdwijnen we allemaal weer, in alle richtingen, naar Rotterdam, Ridderkerk, Dordrecht, maar ook naar Haarlem, Arnhem, Meppel, Gieten, enzovoorts. Wel thuis en tot de volgende reünie!

F.J.S.

DE EERSTE FOTO'S IN HET FAMILIE-ALBUM

het bestuur vóór de stamboomborden.

toen was de genealoog aan het woord.

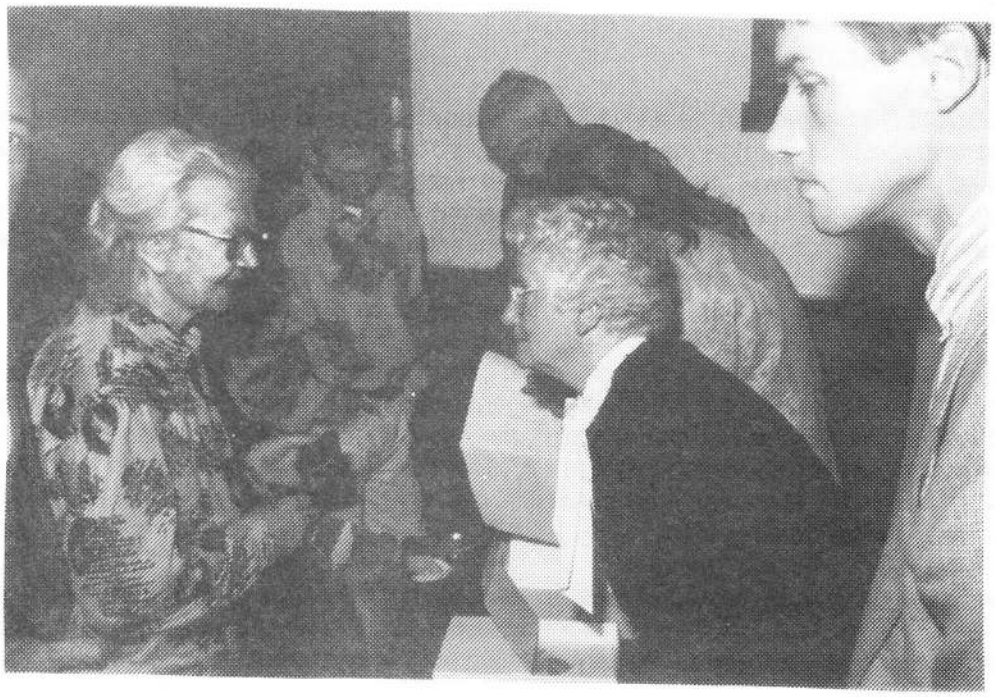

wat wordt hier gekocht?

iedereen praatte met iedereen: nou ja.....

Tijdens de reünie zijn er heel wat plaatjes geschoten. 't Zou leuk zijn als we voor de reünie van volgend jaar een aantal daarvan kunnen ophangen ter bezichtiging. Als u daarvoor nu al contact opneemt met de redactie, dan ligt het materiaal in ieder geval tijdig klaar!
F.J.S.

VAN DE REDACTIE

OPGELET! De bladen van de afleveringen zullen doorlopend genummerd worden. De eerste aflevering van iedere volgende jaargang zal een inhoudsopgave bevatten. Op deze manier zal het terugvinden van een artikel of tabel weinig moeite kosten. We beginnen met de eerste aflevering van de eerste jaargang, waarvan de bladen nu nog ongenummerd zijn. Wilt u deze zelf als volgt nummeren? 1ste blad buitenkant: 1 (dit nummer wordt weggelaten bij 't drukken om het blad niet te ontsieren), 1ste blad binnenzijde: 2, enzovoorts tot en met de genealogische tabel: 13 (het wervingsformulier krijgt dus geen nummer).

't Was een hele uitzoekerij, maar als alles goed gegaan is, heeft iedere donateur/trice de eerste aflevering in zijn/haar bezit, ook degenen die niet op de reünie waren. Graag bericht als 't niet klopt. Wie Sparrebomen in zijn/haar omgeving kent die wel belangstelling toonden, maar nog niet "over de streep gestapt zijn", kan hun adres aan de redactie doorgeven, dan zal van de eerste aflevering een exemplaar ter kennismaking opgestuurd worden, althans voor zover de voorraad strekt.

Ontvangt u dit jaar kerstkaarten waarop een duidelijk, fraai, leuk of kunstzinnig exemplaar van een spar de hoofdrol vervult? Mogen we die kaart dan voor het kerstnummer van ons familieblad in 1991 gebruiken? Alvast bedankt voor het opsturen!

Dankzij de tekenaar van ons familiewapen hebben we nu ook een fraaie "kop" op ons familieblad. Voor de "familieboom" "tekenden" Miep en Jan Sparreboom.

Voor de aanschaf van een kopie van ons familiewapen of glazen met wapeninscriptie kunt u kontakt opnemen met de secretaris (per telefoon alleen 's avonds of in 't weekend).

Nieuwjaarswens voor de redactie: een volle brievenbus met post voor Familieblad Sparreboom!

SPARREN IN NOORWEGHEN SENDEN

Het woord spar, dat in de Middeleeuwen, in het zgn. middelnederlands (er bestaat ook nog, in theorie, een oudnederlands, en sinds ongeveer 1550 spreken we nieuwnederlands) als sparre geschreven werd, betekent: onbezaagde, rechte, dunne stam; staak.

We kunnen ons de bouw van het oudste type huis in de Middeleeuwen als volgt voorstellen. Langs de omtrek worden palen in de grond geslagen, die palen worden aan de bovenzijde verbonden, aan elkaar gekoppeld door dwarshouten, de zgn. gordingen. Op de gordingen komen de spanten te rusten, dat zijn schuine, onbezaagde stammetjes die bovenaan tegen de nokbalk steunen. Spanten heten ook: spanrib, rib of spar. Voor een hoog dak kunnen de spanten door een horizontale spantbalk, of zolderbalk worden gesteund. Langs de buitenzijde worden horizontaal de panlatten op de sparren gelegd. En als dan de nokbalk gelegd is, 't hoogste punt in de bouw van het huis is bereikt, wordt er een sparretje op gezet!

De geschiktste boomsoort die de rechte stammetjes opleverde, kwam niet in Nederland voor, maar werd ingevoerd, o.a. uit Duitsland en uit Noorwegen. Nog in de 16de eeuw kende men de uitdrukking: sparren in Noorweghen senden = water in see draghen, dus overbodig werk verrichten. Een andere uitdrukking luidde: zo stijf als een spar staan; en met een jufferspar bedoelde men een zware spar.

Onze voorouders zijn die bomen, heel praktisch, gaan noemen naar 't doel waarvoor ze bestemd waren: sparrebomen. (Het woord "spar" is afkomstig van een oerwoord, dat zoiets betekende als: ergens op steunen, drukken). Een pijnboom wordt ook mastboom genoemd: een vergelijkbare naamgeving. Er werden scheepsmasten van gemaakt.

Die daksparren worden dus steeds twee aan twee verbonden in een hoek van hooguit 90 graden; ze vormen een soort winkelhaak, of keper. En hiermee komen we op het tweede te verklaren woord. Keper is zeer waarschijnlijk afkomstig van het latijnse caper (capreus), dat bok betekent. Het kenmerkende van de bok zijn de een schuine hoek met elkaar vormende hoorns. De naam wordt overgedragen op voorwerpen die een vormovereenkomst hebben. (In het Frans: chevron, tot voor een aantal jaren de naam van een oliemaatschappij, die als merkteken een schild met rode en blauwe kepers voerde; in het Nederlands zijn chevrons de militaire mouwstrepen ter onderscheiding van rangen, oorspronkelijk alleen in de typerende hoekvorm).

In Zuid-Nederland is keper de benaming (geworden) voor de dakspanten. In Noord-Nederland heten die dakrib, dakspar. Wel kent men hier de woorden hoekkeper, hielkeper in de bouw en daaruit blijkt dat keper (enkelvoud) de benaming is van een stel, dus twee verbonden sparren. We vinden het woord ook terug in keperstof, keperlint, waar de draden twee boven en twee onder geweven zijn i.p.v. een op, een neer, waardoor we weer het schuine-hoekeffect te zien krijgen en waardoor de stof "elastisch" wordt. (Iets op de keper beschouwen = iets nauwkeurig beschouwen, eigenlijk kijken hoe de stof geweven is).

De naam keper wordt vervolgens in figuurlijke zin ook gebruikt voor de sparreboom, omdat deze immers tot sparren = kepers verwerkt wordt. Het Zweedse woord sparre betekent: keper!

En tenslotte: we zien dat de naam keper gebruikt wordt als heraldische benaming voor een bepaalde figuur, een winkelhaak. (In het Duits heet die heraldische keper nu juist weer: der Sparren!) Nu zijn we dus aan ons familiewapen toegekomen!

Laten we dat wapen eens voor ons nemen. We zien een schild, in tweeën gedeeld, dat heet doorsneden en waarvan de rechter- en de linkerhelft elkaars spiegelbeeld zijn. (Rechts en links worden gezien vanuit de drager van het schild). Boven het schild is de helm aangebracht, voorzien van een helmteken (drie sparretakjes) en van de helm wapperen de dekkleden ter weerszijden langs het schild. (Die fraaie krullen zouden de in het gevecht gescheurde mantel van de ridder symboliseren!) De kleuren zijn groen en wit, in heraldische taal: sinopel en zilver.

Een keper behoort tot de oudste, eenvoudigste, dus meest autentieke tekens. Dat klinkt in verband met ons wapen natuurlijk heel aantrekkelijk, maar pas op, we weten nog helemaal niets met zekerheid over de herkomst van onze naam en ons wapen!

Aanzienlijke geslachten voerden behalve hun wapen, ook wel een devies, dat los onder het wapen geplaatst werd. Oranje: Je maintiendrai; Prins van Wales: Ich dien; Gruuthuuse (een rijk koopmansgeslacht uit het middeleeuwse Brugge): Plus est en vous. (Er is méér in u).

Wie zou de familie Sparreboom aan een treffend devies willen helpen? Ga allemaal aan 't denken en kom met voorstellen bij de redactie!

Wie is zo goed thuis in de bouw dat hij mijn betoog kan verbeteren/aanvullen? Graag commentaar aan de redactie. (bijv.: horen 't binden van een boompje op de nok en 't schenken van pannebier bij elkaar of zijn dat verschillende feestelijke gebeurtenissen?)
F.J.S.

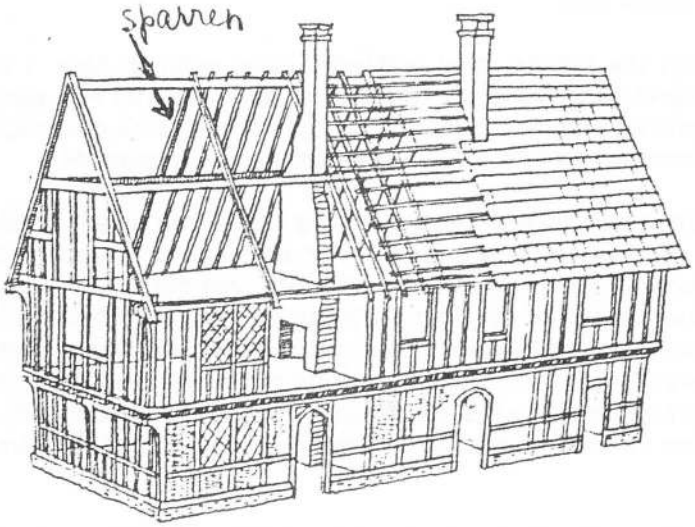

De muren tussen de palen bestonden uit een vlechtwerk van twiggen, bestreken met leem of kalk.

123

Familiewapen.

Officiële omschrijving:
Doorsneden: I in zilver twee omgekeerde groene kepers, de punt van de onderste de doorsnijdingslijn rakend; II in groen twee zilveren kepers, de punt van de bovenste de doorsnijdingslijn rakend.
Helmteken: drie groene sparrentakken.
Dekkleden: groen, gevoerd van zilver.

Wapenregistratie nr. 508/573 bij het Centraal Bureau voor Genealogie.

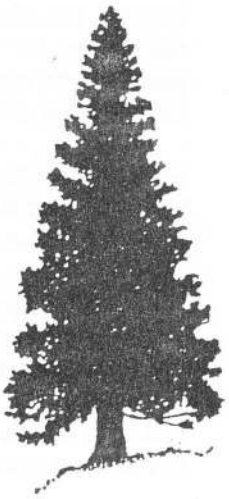

IJSSELMONDE, BAKERMAT VAN ONZE FAMILIE II
(zie jaargang 1, afl. 1, blz. 5)

Rond het jaar duizend wordt het land van IJsselmonde door de Duitse keizer Otto de derde in leen gegeven aan de Utrechtse Bisschop Ansfridus, die het na zijn dood vermaakte aan de Utrechtse kerk. Omdat de juiste grenzen niet vastgelegd waren, was dat voor de Hollandse Graaf Dirk III aanleiding zijn grondgebied d.m.v. het IJsselmondse gebied uit te breiden, hetgeen weer bloedige veldslagen tot gevolg had tussen de Hollandse en Utrechtse legers. De definitieve slag vond plaats bij Vlaardingen op 29 juli 1018, alwaar de Bisschoppelijke troepen een zware nederlaag leden. Pas 50 jaar later werd door de Utrechtse Bisschop Willem van Gelder het land van IJsselmonde heroverd en door hem in 1072 de eerste sterkte nabij IJsselmonde opgericht.
Natuurlijk was dit een doorn in het oog van de Hollandse graven. Dirk V viel aan, versloeg - weer bij Vlaardingen- zijn vijand, die zich terugtrok op het IJsselmonds "kasteel" dat daarna langdurig werd belegerd. Na de inname ervan verklaarde de Bisschop afstand te doen van al zijn rechten, waarna hij in vrede naar Utrecht mocht terugkeren. Dirk V verbrandde de sterkte tot de grond. Daarna werd het stil in het dorp; afgezien dan van de regelmatig weerkerende overstromingen gebeurde er weinig. De bevolking, eerst gering in aantal, groeide en er was rond 1300 een kerkelijke band en een soort dijkbestuur. Veel stelde het niet voor. Dat er mensen woonden die landbouw bedreven, blijkt uit een akte uit 1347 waarin vermeld staat dat Willem de Cuser in IJsselmonde 48 morgen land met een woning en een molen bezat.
Visserij, landbouw en veeteelt waren de belangrijkste bronnen van inkomsten en daardoor belangrijk voor de Ambachtsheren, die ook een graantje meepikten door gunning (tegen betaling uiteraard) van visrecht, windrecht enz.
In de loop der eeuwen wisselden de Ambachtsvrouwen en -mannen elkaar af, soms bleef het bezit in de familie door vererving, soms ging het naar anderen door verkoop. Enige bekende familienamen uit die tijd: van Voorschoten, van Cralingen, van der Lecke, van Wijngaarden, van Merode en natuurlijk de familie Bichon.
Vanaf 29 februari 1724 tot 31 mei 1900 hebben leden van deze familie hun stempel op het dorp gedrukt. Het slot werd regelmatig vergroot, de tuin verfraaid. De Franse tijd bracht echter ook hier grote veranderingen met zich mee. Vrijheid, Gelijkheid en Broederschap was de leus, waar echter weinig van terecht kwam, al raakten de landheren daardoor wel een groot deel van hun bevoegdheden kwijt. Weliswaar werd dat na 1813 gedeeltelijk hersteld, maar de neergang was een feit.
De laatste Ambachtsheer Mr. Cornelis J.A. Bichon van IJsselmonde deed 31 mei 1900 van zijn laatste rechten afstand na een geschil met het gemeentebestuur en liet daarna het kasteel afbreken. Einde van een periode.

Voor de geïnteresseerde in de geschiedenis van het dorp verwijs ik naar het prachtige boekje "Grepen uit de geschiedenis van IJsselmonde" geschreven door H.L. Baars. Uitgave Gijsbers & van Loon te Arnhem.

J. Sparreboom, Rotterdam (IJsselmonde)

'DE GRONINGSE TAK' II
(zie jaargang 1, afl. 1, blz. 7)

De destijds machtige stad Groningen was vóór 1594 Spaansgezind, de "Ommelanden" daarentegen Staatsgezind. In 1594 neemt stadhouder Prins Maurits de stad in en onttrekt haar daarmee geleidelijk aan de Spaanse invloed. Vooral vóór dat tijdstip hebben ongetwijfeld velen onder invloed van de Hervorming de stad verlaten. Dat gebeurde vroeger of later in meer plaatsen boven de grote rivieren voor zover deze nog rooms-katholieke bolwerken konden worden genoemd. Groningen's poorters hoefden het niet ver te zoeken: de Ommelanden, met bijvoorbeeld een stadje als Winschoten, lagen dichtbij.

Slechts weinigen zijn op de hoogte van het feit (-schrijver dezes tot voor kort óók niet-) dat de om hun aanvankelijk felle opstelling door Rooms-Katholieken vervolgde en door Nederlands-Hervormden hoogstens gedoogde Anabaptisten of Wederdopers, Mennonieten of Menn(on)isten, Wallisten (Noordbroek in het Oldambt) of zoals zij samengevoegd nu heten: Doopsgezinden, in het jaar 1700 met 150.000 aanhangers ca. 20% van de toenmalige bevolking van Nederland (naar schatting 7 à 800.000 boven de grote rivieren) hebben uitgemaakt. In het noorden van het land lag dat percentage wellicht nog hoger. Toen zij nog "fanatiek" optraden, werden in het begin van de 17de eeuw incidenteel groepjes Mennonieten tijdens vlagen van massahysterie afgeslacht, hoe ongelooflijk dit ook moge klinken.

Eén van de minder fanatieken was een zeker Leenaert Clock (geb. ca. 1560 en gestorven ná 1616, vermoedelijk te Schoonhoven), voorganger bij de Hoogduitse gemeente te Haarlem, door wiens toedoen in 1591 te Keulen een fusie tot stand kwam tussen "Hoogduitsen" en "Jonge Friezen", waarbij zich in 1592 de "Waterlanders" voegden: de zogenaamde "Bevredigde Broederschap". (Toevallig ligt De Rijp in Waterland, benoorden Amsterdam. Daar werkte de glasschilder Cornelis Jansz. Sparreboom ca. 1655). Kenmerken van de Doopsgezinde stroming in het Protestantisme waren oorspronkelijk en zijn ten dele nòg: afgescheidenheid van de wereld -daarom geen overheidsambten, geen eedsaflegging, geen militaire dienst-; doop óp (d.w.z. ná) belijdenis; enz. (Vrijwel al het bovenstaande is ontleend aan de Winkler Prins Encyclopedie).

Men zal begrijpen dat het leggen van een verband tussen Leenaert Clock en Feico Allesz. Clock, de stichter van Pekela (ca. 1580-1656) hier voor de hand ligt, want geslachtsnamen waren toen nog niet dicht gezaaid. Het behoeft geen bloedverwantschap te zijn geweest. Mogelijk is ook dat Feico Allesz. de naam Clock heeft aangenomen omdat hij een fervent aanhanger van Leenaert Clock was. De reden waarom ik hier zo diep op inga, zal aan het eind van dit stukje duidelijk(er) worden.

Wij volgen nu de geschiedenis van Pekela. Ook in bestuurlijke zin gaat spoedig na het ontstaan van Pekela de stad Groningen een belangrijke rol spelen. Voor Pekela was van belang dat -ondanks aanvechting door de Ommelanden - Groningen het aloude stapelrecht behield op alle in- en buitenlandse goederen (granen, vee, zuivel, enz.), zelfs het monopolie van de bierlevering aan de Ommelanden, de zogenaamde bierban. (Bier was in die tijd nog véél belangrijker dan nu, bij gebrek aan goed drinkwater). Het stapelrecht hield de verplichting in dat al deze goederen in de stad verhandeld moesten worden. Voorheen had Clock - door de vaarweg rechtstreeks naar de Dollard bij Winschoterzijl- de stad met haar stapelrecht weten te "omzeilen", maar in 1635 verbiedt Groningen (dat zijn macht inmiddels heeft uitgebreid) de doorvaart in het Oldambt, zodat het behalve een graantje ook een turfje "mee kan pikken". Daardoor krijgt Clock het met de stad aan de stok en hij wordt in 1646 gedwongen een groot deel van zijn eigen gebied aan Groningen te verkopen. De stad kocht méér van enkele anderen die in Pekela grond bezaten. De stadsregering geeft daarna haar bezit in exploitatie, onder in die zin gunstige voorwaarden, dat o.a. bereiding tot cultuurgrond tot de richtlijnen behoort. Clock heeft daarna overigens geenszins afgedaan: o.a. door tegenspel te bieden aan de stad wordt onder zijn leiding het werk voortgezet tot omstreeks 1650; hij overlijdt -moegestreden- in 1656.

Sinds het schrijven van de bijdrage voor de eerste aflevering van het familieblad heb ik het geluk gehad bij mijn onderzoek naar onze (?) familie in de 17de eeuw op enkele nieuwe gegevens te stuiten. In de Rechterlijke Archieven van die tijd bevinden zich enkele huwelijkscontracten. Dit gaf mij aanleiding de oudste doopboeken te her-"lezen". (Men vindt hierin veel namen, vaak heel slordig geschreven met varianten op Oudduitse letters en meestal ook nog vervaagd: vandaar de aanhalingstekens; het is echt "monnikenwerk"). Bij dit herlezen bleek dat Jan Piebes in Pekela een broer had: Gerrit Piebes, gehuwd met Ettjen Hermens. Zij hadden drie kinderen: Hermen (1669), Jakjen (1671) en Lisebeth (1673). Opvallend was dat zowél Jan als Gerrit Piebes hun eerste kind vernoemden naar de grootvader van moederskant en hun tweede kind naar die van vaderszijde: resp. Jacob en Jakjen.

(Pas het vierde kind van Jan Piebes werd gedoopt als Piebe). Dit leidde tot de conclusie dat Piebe in werkelijkheid Jacob heette. Vervolgens bleek er een acte te zijn, opgemaakt in Winschoten (1618), van het huwelijk van Jacob Jansz en Eppe. De naam van Eppe haar vader is in de zeer moeilijk leesbare tekst van de acte niet te vinden, maar de ondertekening door Jacob Jansz wordt gevolgd door die van Gerdt Gerdts, hetgeen aannemelijk maakt dat hij de vader van Eppe was. Dan zijn ook de namen van de zoons uit dit huwelijk: Jan en Gerrit in overeenstemming met die van hun grootvaders.

De vader van Jacob Jansz heette blijkens het huwelijkscontract van 1618: Johan Hindricks; hij moet geleefd hebben in de 2de helft van de 16de eeuw (en het begin van de 17de) en is tot op dit moment de oudst bekende voorvader van de "Groningse tak".

En om terug te komen op het eerder geschrevene: Johan Hindricks, zijn zoon Jacob Jansz en Feico Allesz. Clock waren tijdgenoten, beide laatstgenoemden aanvankelijk wonende te Winschoten en later in Pekela. Het lijkt aannemelijk dat zij alle drie Wederdopers (Wallisten?) waren, reden waarom Jacob Jansz., teneinde dienstweigering te ontlopen, een andere naam koos: "Piebe" en daarmee de wijk nam naar Pekela. Hoe hij aan de kost kwam, is niet bekend: dat kan variëren van turfgraver of "schutenschuver" tot turfschipper of -handelaar, en van marskramer tot winkelier. Van "overheids"ambten waren Doopsgezinden destijds uitgesloten.

Jan en Gerrit Piebes waren kennelijk minder principieel dan hun ouders en grootouders en keerden terug naar de Ned. Herv. Kerk. (En dat deden in hun tijd velen mèt hen, al was het alleen maar om hun kinderen betere kansen te bieden).

De jongste (in de eerste aflevering genoemde) zoon van Jan Piebes, met name Sybrand Jans, huwt op 28-2-1706 Jantjen Klasen. Kinderen zijn: Jan? (1706), Imke (25-9-1707), Sijbe (1710), Klaes (1712) en Pijbe (1715). (Bij Jan staat een vraagteken i.v.m. een hiaat in het doopregister).

In de volgende aflevering zal melding worden gemaakt van de bijzondere rol die Sijbe heeft gespeeld in het familiegebeuren.
S. Sparreboom, Gieten.

Kort overzicht van de oudst bekende generaties van de "Groningse tak"

I Johan Hindricks x NN (ca 1570- ?)

II Jacob Jansz (alias Piebe) x Eppe Gerdt Gerdtsdr. (huw.contr. 7-6-1618, Winsch.)

III Jan Piebes x Harke Klasen — Gerrit Piebes x Ettjen Hermens (Pekela)

IV Klaas (1665), Jacob (1667), Aucke (1670), Piebe (1675), Sybrand (30-9-'77) — Hermen (1669), Jakjen (1671), Lisebeth (1673)

Sybrandt Jans x Jantjen Klasen (28-2-1706) gehuwd

V Jan (?) (1706?), Imke (25-9-'07), Sijbe (1710), Klaes (1712), Pijbe (1715)

WHAT'S IN A NAME?

Een naam is soms een gek ding, je kunt er mensen zelfs vreselijk mee treiteren. De stakkerds die als Van 't Zelfde, Zoekende, Roos-en-ik, Kom-te-bed, door 't leven moeten, mogelijkerwijs alleen omdat een voorouder, toen in de Napoleontische tijd iedereen met een achternaam geregistreerd moest worden, van die gebeurtenis de ernst niet inzag!

Sparreboom heb ik vroeger eigenlijk ook niet zo'n erg plezierige naam gevonden, wat misschien te verklaren valt uit de volgende anecdote. In de dertiger jaren had ons gezin 't niet breed, ronduit gezegd: we waren "steuntrekkers". En dan was je over 't algemeen nederig en netjes, zodat je je niet al te zeer hoefde te schamen. We woonden aan een korte zijde van een plein, in 't midden van de lange zijden waren de toegangen. Vóór je bij ons huis kwam, had menige buur dus al royaal de gelegenheid achter de gordijnen te loeren (menig huis was in die jaren óók voorzien van een spionnetje!). Op zekere dag wordt er bij ons gebeld, mijn moeder trekt bovenaan de trap aan 't deurtouw, er staat buiten voor de deur een man, die luid "O sparreboom, o sparreboom" (op de wijs van 't kerstlied) begint te zingen en daarna roept dat hij de deurwaarder is: de schande, de schande, de buren hadden natuurlijk alles gezien en gehoord! Uiteraard had de man een vergissing gemaakt, wij hadden geen schulden, maar ik zal nooit de diepe verontwaardiging van mijn moeder vergeten. (Waarschijnlijk zou ik nu in zo'n situatie alleen maar hartelijk lachen: wat is er veel veranderd!)

Ik geloof niet dat ik verder over mijn naam grapjes heb gehoord. Wel zijn er mensen die mij "Spar" of "Sparrie" noemen. Wat ik graag zou willen weten: zijn er Sparrebomen die over hun naam, en wat er voor leuks of ellendigs mee gedaan is, iets kunnen vertellen? Ik zou er dan een artikeltje voor ons blad van kunnen maken.

Op de reünie vertelde een meisje uit Haarlem, Lisa, 10 jaar, mij dat als de kinderen op school haar willen plagen, ze haar "Scharreleboom" noemen.
F.J.S.

HOE 'LEZEN' WE EEN STAMBOOM?

De in de eerste uitgave van ons familieblad geplaatste genealogie en de schematische voorstelling van ons voorgeslacht op de bijlage heeft nogal wat vragen opgeroepen hoe men dit moet lezen. Het spijt mij dat ik hiermee niet begonnen ben. Daarom een korte uitleg.
In een genealogie krijgt de oudstbekende voorvader een Romeinse I, dat betekent de eerste generatie; zijn kinderen een II als tweede generatie, hun kinderen, de derde generatie, een III, enz.
Achter het generatiecijfer komt een letter in een vastgestelde volgorde: het oudste kind van I krijgt een a, dus IIa, het tweede kind IIb, het derde IIc, enz.
Vanaf generatie III wordt het wat ingewikkelder.
Omdat een dochter na haar huwelijk een andere naam gaat dragen, wordt zij met haar gezin geheel genoemd, maar verdwijnt dan uit beeld en de nummering gaat via de zonen verder. Het eerste kind van de oudste zoon uit generatie II krijgt weer een a, dus IIIa, het volgende IIIb, dan c,d, enz. tot al zijn kinderen zijn gepasseerd. Dan komt de volgende zoon uit II. Diens kinderen krijgen ook een III gevolgd door bijv. e.f.g. Daarna de volgende broer. Zie voorbeeld.

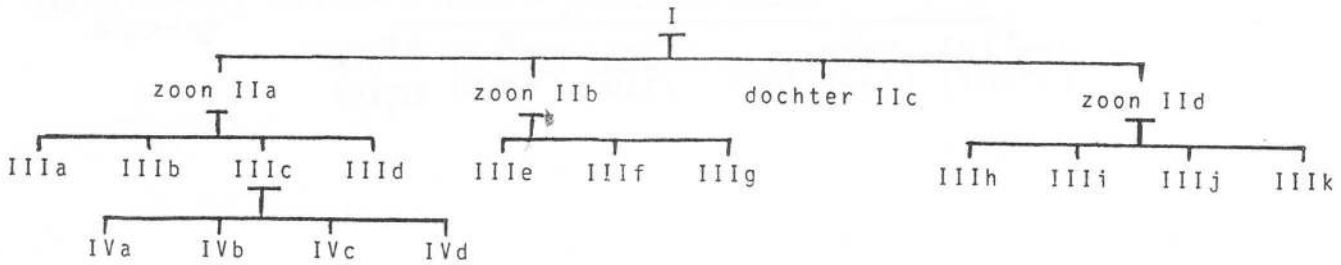

U begrijpt dat in een uitgebreide familie zoals de onze in bijv. de Xe generatie meer personen zijn dan de letters van het alfabet, zodat na de Xz opnieuw begonnen wordt met Xaa,ab,ac, tot az, vervolgens Xba,bb,bc, tot bz, en zonodig verder met Xca, enz. Op de bijlage ziet u een voornaam zonder meer. Dat is dan altijd een Sparreboom, gevolgd door een x, dat wil zeggen gehuwd met ... en dan volgt de naam van de echtgenoot/echtgenote. Wanneer de naam van de vrouw onderstreept is, volgt de lijn naar de volgende generatie waarmede al hun kinderen zijn verbonden. Geen onderstreping wil alleen maar zeggen: geen kinderen bekend. Dit geldt natuurlijk alleen voor de mannelijke Sparrebomen. De in de bijlage achter de namen vermelde nummers verwijzen naar hetzelfde nummer in de genealogie. Indien vermeld wordt (bijl...) verwijst dat naar een vorige of een nog volgende bijlage. Wanneer een naam cursief geschreven is, betekent dat, dat die naam al op een eerdere bijlage voorkomt.

Van de 80 vragenlijsten welke op de familiedag zijn meegenomen hebben wij er nu 40 teruggekregen. Daarvoor onze hartelijke dank. Maar waar blijven die andere 40?

Jan Sparreboom.

Sparrebomen die niet op de familiedag geweest zijn, zouden voor alle zekerheid (volledigheid en juistheid van de genealogische tabellen) ook een vragenlijst kunnen aanvragen en invullen en daarna terugsturen aan de genealoog Jan Sparreboom.

OPSPORING VERZOCHT.....

uit de rubriek "Burgerlijke Stand" van het Vrije Volk uit 1979:

geboren een zoon van C.J.M. Piquë-Sparreboom	aangifte 31-7-1979
geboren een zoon van W.A. Sparreboom-van Lit	aangifte 18-9-1979
gehuwd W.A. Sparreboom 24 jaar en W. Wouters 19 jaar	op 13-9-1979

en uit het Rotterdams Nieuwsblad van 24-11-1990:

aangiften geboorten te Rotterdam 20-11-1990 M. Sparreboom-van der Kooy een zoon.

Het familiearchief is sinds kort in het bezit van een reglement van de C.J.M.V. "in Rotterdam Oost", opgericht 2 juli 1932, uit 1935. De landelijk secretaris van het Nederlandsch Jongelingenverbond is J. Sparreboom.

Wie iets weet over bovenvermelde personen wordt vriendelijk verzocht kontakt op te nemen met Miep en/of Jan Sparreboom.

Vf Cornelia Sparreboom, ged. IJsselmonde 30-12-1696, ondertr./tr. Heerjansdam/ Barendrecht 20-6/3-7-1722 Rochus Corstiaans Vlasblom, ged. Heerjansdam 14-4-1701, zoon van Corstiaan Willemsz. Vlasblom en Christijntje Gijsbertsdr. Nugteren.
Uit dit huwelijk:
1. Stijntje Vlasblom, ged. Heerjansdam 20-9-1722.
2. Marrigje Vlasblom, ged. Heerjansdam 20-9-1722.
3. Leendert Vlasblom, ged. Heerjansdam 12-8-1723.
4. Stijntje Vlasblom, ged. Heerjansdam 17-9-1724.

IVb Maycke Sparreboom, overl. Barendrecht voor 5-7-1671, ondertr./tr. Barendrecht/ IJsselmonde 25-9-1662/Gerrit Cornelisz. Driesprong, ged. Charlois 8-7-1696, overl. Barendrecht 19-2-1698.
Uit dit huwelijk:
1. Arie Driesprong, ged. Barendrecht 15-7-1663, overl. jong.
2. Arie Driesprong, ged. Barendrecht 29-6-1664.

IIIb Dirck Jan Arentsz. Sparreboom, tr. Pietertje Gerritsdr. Staes.
Uit dit huwelijk:
1. Maria, geb. IJsselmonde ca. 1629.
2. Adriana, geb. IJsselmonde ca. 1631.
3. Jannitgen, geb. IJsselmonde ca. 1635.
4. Gerritgen, geb. IJsselmonde ca. 1637.

IIIc Pieter Jan Arentsz. Sparreboom, geb. ca. 1602, tr. (1) Catharijna Aertsdr., tr. (2) ca. 1661 Jannigje Roocke, begr. IJsselmonde 25-9-1705.
Uit dit huwelijk:
1. Jan Pietersz. geb. IJsselmonde ca. 1661, volgt IVc.
2. Roockje Pieters., overl. IJsselmonde 12-6-1709, tr. Gerrit Willemsz. de Graav.

IVc Jan Pietersz. Sparreboom, geb. IJsselmonde ca. 1661, molenaar, overl. IJsselmonde 6-8-1735, ondertr./tr. Charlois/IJsselmonde 5/26-10-1703 Geertruy Hendricksdr. van Mullum, ged. Charlois 18-4-1683, overl. IJsselmonde 7-5-1770, dochter van Hendrick Hendrix van Mullum en Lijsbeth Stoffelse de Groot.
Uit dit huwelijk:
1. Pieter, ged. IJsselmonde 9-12-1703, begr. IJsselmonde 4-11-1706.
2. Lijsbeth, ged. IJsselmonde 11-1-1705, volgt Vg.
3. Janet, ged. IJsselmonde 14-4-1709.
4. Pietertje, ged. IJsselmonde 18-12-1712, volgt Vh.
5. Marrigje, ged. IJsselmonde 9-6-1715, volgt Vi.
6. Pieter, ged. IJsselmonde 11-10-1716, volgt Vj.
7. Roockje, ged. IJsselmonde 26-5-1718, begr. IJsselmonde 26-12-1720.
8. Hendrick, ged. IJsselmonde 9-4-1719, volgt Vk.
9. Jan, ged. IJsselmonde 26-1-1721, volgt Vl.
10. Roockje, ged. IJsselmonde 4-2-1725.

Vg Lijsbeth Sparreboom, ged. IJsselmonde 11-1-1705, overl. Rotterdam 3-5-1784, tr. (1) Jacob Heynoort, overl. vóór 4-7-1734.
Uit dit huwelijk:
1. Jacoba Heijnoort.

Lijsbeth Sparreboom, ondertr./tr. (2) Rotterdam 4/21-7-1734 Evert Damme, geb. Graafschap Tecklenburg ca. 1717, overl. Rotterdam 2-11-1748.
Uit dit huwelijk:
1. Anna Maria Damme, geb. Rotterdam.
2. Evert Damme, overl. Rotterdam 19-10-1748.
3. Geertrui Damme, geb. Rotterdam.

Vh Pietertje Sparreboom, ged. IJsselmonde 18-12-1712, overl. Gouda volgt later.

Vi Marrigje Sparreboom, ged. IJsselmonde 9-6-1715, ondertr./tr. (1) IJsselmonde 11-9/8-10-1745 Maarten Ariensz. Huyser, ged. Ridderkerk 14-9-1710, overl. Ridderkerk 9-11-1751, zoon van Arie Jansz. Huyser en Neeltje Crijnsdr. Pop.
Uit dit huwelijk:
1. Neeltje Huyser, ged. Ridderkerk 5-6-1746.

Marrigje Sparreboom, ondertr. (2) Ridderkerk 6-2-1756 Jan Jansz. Clercq.

Vj Pieter Sparreboom, ged. IJsselmonde 11-10-1716, overl. Ridderkerk 29-8-1789, ondertr./tr. IJsselmonde 28-7/20-8-1747 Trijntje Visser, ged. IJsselmonde 1-1-1724, overl. IJsselmonde 15-12-1751, dochter van Adriaan Pietersz. Visser en Marijgje Jacobsdr. Hartog.
Uit dit huwelijk:
1. Jan, ged. IJsselmonde 7-12-1747, volgt VIc.
2. Adrianus, ged. IJsselmonde 22-1-1749, volgt VId.
3. Geertje, ged. IJsselmonde 23-4-1750, volgt VIe.
4. Teunis, ged. IJsselmonde 31-12-1751.

Pieter Sparreboom, tr. (2) Ridderkerk 31-12-1752 Klaartje Huyzer, ged. Ridderkerk 27-7-1727, overl. IJsselmonde 6-11-1809, dochter van Maarten Leendertsz. Huyzer en Marijtje Pieters Siewedijk.
Uit dit huwelijk:
1. Maarten, ged. IJsselmonde 22-9-1753, volgt VIf.
2. Pieter, ged. IJsselmonde 15-11-1755, scheepskapitein.
3. Hendrik, ged. IJsselmonde 22-11-1758, overl. IJsselmonde 1-3-1818.
4. Johannes, ged. IJsselmonde 20-12-1760, volgt VIg.
5. Leendert, geb./ged. IJsselmonde 30-4/15-5-1763, volgt VIh.
6. Arie, ged. IJsselmonde 24-11-1765.
7. Abraham, ged. IJsselmonde 10-4-1768, volgt VIi.

VIc Jan Sparreboom, ged. IJsselmonde 7-12-1747, overl. IJsselmonde 6-11-1809, tr. Ridderkerk 29-10-1775 Annigje Jorisse Huyzer.
Uit dit huwelijk:
1. Trijntje, ged. IJsselmonde 18-5-1777, overl. IJsselmonde 16-3-1781.
2. Joris, ged. Ridderkerk 8-8-1779, volgt VIIb.
3. Trijntje, ged. Ridderkerk 30-12-1781, volgt VIIc.
4. Pieter, ged. Ridderkerk 21-11-1784, volgt VIId.
5. Neeltje, ged. Ridderkerk 25-6-1786, overl. ca. 1688.
6. Willem, ged. Ridderkerk 16-9-1787, overl. vóór 15-8-1790.
7. Neeltje, ged. Ridderkerk 9-11-1788, volgt VIIe.
8. Willem, ged. Ridderkerk 15-8-1790.
9. Job, ged. Ridderkerk 17-3-1793, volgt VIIf.
10. Jan, ged. Ridderkerk 15-3-1795, arbeider, overl. IJsselmonde 14-10-1853, tr. IJsselmonde 28-5-1853 Neeltje Ligthart, geb. Lekkerkerk 5-7-1796, winkelierster, overl. IJsselmonde 23-5-1861.
11. Johannes, ged. Ridderkerk 11-3-1798, vlasarbeider, overl. IJsselmonde 4-10-1861.

VIIb Joris Sparreboom, ged. Ridderkerk 8-8-1779, vlasboer, overl. Ridderkerk 14-8-1853, ondertr./tr. Ridderkerk/IJsselmonde 7/8-1-1802 Florina Bastiaanse van der Wilt, geb./ged. IJsselmonde 13/17-10-1775, overl. IJsselmonde 3-9-1867, dochter van Bastiaan van der Wilt en Cornelia Huisert.
Uit dit huwelijk:
1. Cornelia, ged. IJsselmonde 27-2-1803, volgt VIIIa.
2. Jan, ged. IJsselmonde 8-7-1804, volgt VIIIb.
3. Anna, geb. IJsselmonde 13-4-1807, kapster, overl. Rotterdam 4-4-1869, tr. Rotterdam 15-7-1846 Gerrit Mulder, geb. Rotterdam 19-2-1823, zeeman, zoon van Johannes Mulder en Cornelia de Koning.
4. Bastiaan, geb. IJsselmonde 7-11-1809, overl. vóór 28-11-1818.
5. Elisabeth, geb. Ridderkerk 19-10-1814, overl. Ridderkerk 29-11-1814.
6. Elisabeth, geb. Ridderkerk 27-11-1815, volgt VIIIc.
7. Bastiaan, geb. Ridderkerk 28-11-1818.

Generatie

IV JAN PIETERSZ. (van bijl. 1)
x
GEERTRUY HENDRICKS dr. van MULLUM

V
- PIETER ⊥
- LYSBETH x 1e JACOB HEYNOORT, 2e EVERT DAMME
- JANET ⊥
- PIETERTJE
- MARRIGJE x 1e MAARTEN HUYSER, 2e JAN I. CLERQ
- PIETER Vj x 1e TRYNTJE VISSER / 2e KLAARTJE HUYZER
- ROOCKJE ⊥
- HENDRIK x LYSBETH HUYSER
- JAN x SUSANNA VISSER
- ROOCKJE x PIETER PIETERSZ. van DRIEL

VI
- JAN VIa x ANNIGJE HUYZER
- ADRIANUS x 1e JANNETJE v.d. GRAAF (bijl. 6) / 2e ELISABETH HUYZER (bijl. 6)
- GEERTJE x PIETER van DRIEL
- TEUNIS ⊥
- MAARTEN x DIEWERTJE PYL
- PIETER ⊥
- HENDRIK ⊥
- JOHANNES x 1e PIETERTJE PYL / 2e NEELTJE WERVELDOS
- LEENDERT x KLAZINA v.d. BERG
- ARIE ⊥
- ABRAHAM x DIRKJE ZWART

VII
- TRYNTJE ⊥
- JORIS VIIb x FLORINA v.d. WILT
- TRYNTJE x JOHANNES de JONG
- PIETER x ADRIANA de HAAN (bijl. 3)
- NEELTJE ⊥
- WILLEM ⊥
- NEELTJE x LEENDERT de JONG
- WILLEM ⊥
- JOB x ALYDA YSSELSTEIN (bijl. 5)
- JAN x NEELTJE LIGTHART
- JOHANNE ⊥

VIII
- CORNELIA x 1e ARY SPRUIT, 2e PIETER W. van DRIEL
- JAN VIIIb x JOHANNA de JONG
- ANNA x GERRIT MULDER
- BASTIAAN ⊥
- ELISABETH ⊥
- ELISABETH x BRUIN VISSER
- BASTIAAN ⊥

IX
- JORIS ⊥
- FLORINA x HENDRIK PETRIE
- TRYNTJE ⊥
- JAN ⊥
- ANNA x HENDRIK JOH. KEULEMANS